

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

**JAZYKOVÁ CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉ
KOMUNIKACE PROSTŘEDNICTVÍM WEBOVÝCH
DISKUSNÍCH FÓR**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vojtěch Havlík

Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

(2009–2012)

Vedoucí bakalářské práce: *PhDr. Martin Prošek, Ph.D.*

Plzeň, březen 2012

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 30. 3. 2012

.....

Na tomto místě bych rád poděkoval PhDr. Martinu Proškovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky při vedení této práce.

Obsah

Úvod.....	1
1 Webová diskusní fóra v kontextu dalších forem elektronické komunikace.....	4
2 Kritéria nahlížení na jazykové projevy v síti.....	6
2.1 Komunikační stránka.....	6
2.2 Stránka jazykové výstavby.....	7
3 Jazykový materiál.....	10
4 Analýza jazykového materiálu po stránce komunikační.....	14
5 Analýza jazykového materiálu po stránce jazykové výstavby.....	19
5.1 Textová výstavba zkoumaných komunikátů.....	22
5.1.1 Jednovýpovědní promluvy.....	23
5.1.2 Mezivýpovědní vztahy ve vícevýpovědních promluvách.....	23
5.1.3 Mezipromluvové vztahy v promluvových komplexech.....	33
5.2 Syntaktická výstavba výpovědí ve zkoumaných komunikátech.....	35
5.2.1 Výpovědní modifikace.....	35
5.2.2 Analýza souvětných výpovědí.....	40
5.2.3 Analýza nevětných výpovědí.....	42
5.3 Morfologická a lexikální výstavba zkoumaných komunikátů.....	43
5.4 Zvláštní prvky v rovině foneticko-fonologické a grafické.....	46
Závěr.....	48
Literatura.....	51
Resumé.....	53
Přílohy.....	54

Úvod

Podnětem k napsání bakalářské práce na zvolené téma bylo seznámení s dvěma monografiemi JANDOVÉ (2006a; a kol. 2006). V druhé s názvem *Čeština na WWW chatu* byly publikovány studie jednotlivých autorů z grantového výzkumu češtiny na chatu.¹ Této kolektivní publikaci předcházela monografie téže autorky s názvem *Konverzace na WWW chatu* (JANDOVÁ 2006a). Obě tyto práce se kromě jazykových faktorů komunikace prostřednictvím chatu věnují také mimojazykovým faktorům internetové komunikace obecně. Zařazují chat do kontextu dalších forem této komunikace a zároveň seznamují čtenáře s jejími různými typy (mj. s diskusními fóry). Obě práce se poměrně široce věnují okolnostem komunikace na chatu, z jazykového hlediska se zabývají především rovinou lexikální. Naproti tomu minimum pozornosti je v těchto pracích věnováno syntaxi. Rozhodli jsme se proto zvolit pro tuto práci syntaktickou rovinu jako východisko analýzy jazykového materiálu (srov. dále) a věnujeme této jazykové rovině v naší práci nejvíce pozornosti.

Předmětem našeho zkoumání jsou webová diskusní fóra (dále WDF), která jsme si vybrali mj. kvůli snadné dostupnosti jazykového materiálu k analýze. Podrobněji k získávání jazykového materiálu pro tuto práci srov. kap. 3. Domníváme se, že WDF jsou velmi významným prostředkem internetové komunikace. Jejich popularitu mezi dnešními uživateli internetu lze vypočítat např. z tematického rozdělení spousty odkazů na nejrůznější WDF v katalogu portálu Seznam.cz². WDF v kontextu dalších forem elektronické komunikace se věnujeme v kap. 1, zaměřujeme se zejm. na jejich vztah k e-mailové korespondenci a chatu, což jsou dle našeho názoru dvě formy internetové komunikace, které jsou WDF nejpříbuznější, a to jak z komunikačního, tak jazykového hlediska, na což chceme rovněž poukázat v naší analýze.

1 Podrobnější informace o tomto výzkumu viz buď přímo v citované monografii (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 10), nebo na webových stránkách výzkumného týmu, dostupných z <<http://www1.osu.cz/home/CJ-chat/>>.

2 Dostupný z <<http://odkazy.seznam.cz/Lide-a-spolecnost/Diskuzni-fora/>>.

Cílem této práce je podat všestrannou jazykovou charakteristiku komunikátů obsažených v nasbíraném jazykovém materiálu (srov. kap. 3 a přílohy), a to nejen z hlediska jejich jazykové výstavby, ale také z hlediska jejich komunikačních vlastností. *Encyklopedický slovník češtiny*³ (2002, s. 220) definuje komunikát jako „výsledek komunikace“, u KOŘENSKÉHO a kol. (1987, s. 134) najdeme detailnější vymezení: „výsledek komunikační aktivity (...) partnerů (...), ztělesňující v sobě zároveň tuto komunikační aktivitu samu a zakódovaný prostřednictvím systému jazykových prostředků.“ Z jazykového hlediska tento termín chápeme jako HRBÁČEK (2003a, s. 3–4; 2003b, s. 170), tedy jako jazykovou jednotku vyšší než promluva a v případě dialogických textů (naš případ) shodnou s dialogickým promluvovým komplexem⁴. Podrobněji se těmto pojmům věnujeme v kap. 5.

Jak jsme již zmínili, při analýze jazykové výstavby vycházíme z roviny syntaktické, odkud postupujeme nejprve do vyšší roviny (textové), poté do rovin nižších (syntax výpovědi, morfologická a lexikální výstavba). Poukazujeme také na některé zvláštní prvky v rovině foneticko-fonologické a grafické, a to zvláště tam, kde jsou prvky těchto rovin součástí stylizace daných diskusních příspěvků (dále DP⁵), příp. celých komunikátů. Výsledky provedené analýzy se snažíme uvádět v širším kontextu, porovnáváme je s údaji, které byly publikovány v pracích jiných autorů.

V kap. 2 vymezujeme kritéria pro naši analýzu. Při vymezování kritérií pro komunikační analýzu připomínáme postup, jež uvádí KOŘENSKÝ a kol. (1989). Autoři těchto skript předkládají metodu (obecný algoritmus) pro analýzu komunikačního procesu, tento postup jsme však pro potřeby naší analýzy značně zredukovali (srov. kap. 2.1). Dalo by se říci, že nám byl spíše inspirací. K tomuto učebnímu textu jsme přihlédli proto, že v pracích za-

3 Dále *ESČ*.

4 *Současná stylistika* (ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 122) užívá pro dialogický text Hausenblasův termín „komplex komunikátů“ (na tento termín upozorňuje HRBÁČEK 2003a, s. 4). Dialog neomezujeme jen na komunikaci dvou osob, proto za dialog považujeme i komunikaci na WDF, kterou by někdo mohl nazvat polylogem (v kap. 4 srov. počty komunikantů v jednotlivých komunikátech). *ESČ* (s. 320) vymezuje dialog takto: „rozhovor více než dvou partnerů, komunikace ve skupině.“

5 DP rozumíme totéž, co replikou (srov. kap. 4 a 5). Oběma termíny označujeme to, co na dané WDF někdo napsal, resp. co jsme z tohoto WDF stáhli (srov. kap. 3).

bývajících se internetovou komunikací, z nichž v této práci nejvíce čerpáme, postrádáme obecné poučení právě o analýze komunikačního procesu.

V kap. 2.2 rozvádíme stěžejní kritérium naší jazykové analýzy a tím je často diskutovaný protiklad psanosti/mluvenosti. V této práci chceme mj. ukázat, že některá kritéria, která byla použita pro analýzu e-mailu (ČMEJRKOVÁ 1997) a chatu (JANDOVÁ 2006a; a kol. 2006; MÁLKOVÁ 2004), lze použít i pro jazykovou analýzu WDF, u nichž se domníváme, že z komunikačního i jazykového hlediska stojí *někde* na pomezí mezi chatem a e-mailem. Na otázku, kam konkrétně lze WDF zařadit vzhledem k těmto formám internetové komunikace (srov. kap. 1), se v této práci pokoušíme odpovědět všestrannou komunikační a jazykovou analýzou nasbíraného jazykového materiálu pocházejícího právě z WDF. V kap. 3 stručně pojednáváme o tom, jak toto shromažďování proběhlo a odkud pochází jazykový materiál analyzovaný v této práci.

V další kapitole se dostáváme k vlastní analýze. Jejím předmětem jsou 3 obsahově navzájem nesouvisející komunikáty (dále zkráceně K1, K2, K3). Nejprve se věnujeme jejich komunikační charakteristice (v kap. 4), v kap. 5 pak přecházíme k analýze jazykové výstavby, která tvoří jádro této práce. Při kvantitativní (zčásti i kvalitativní) analýze přistupujeme ke každému zkoumanému komunikátu zvlášť. Výsledky těchto analýz však zohledňujeme při následné souhrnné kvalitativní charakteristice, jejíž součástí je srovnání konkrétních jazykových jevů a poukázání na jejich odlišné zastoupení v jednotlivých komunikátech a v celkovém zkoumaném vzorku.

1 Webová diskusní fóra v kontextu dalších forem elektronické komunikace

Elektronická komunikace je velmi široký pojem. Vyjděme ze stejnojmenného hesla v *ESČ* (s. 220), které zmiňuje jednak hlavní technický rys této komunikace, a to, že je „realizovaná prostřednictvím [počítačové, dopl. VH] sítě“, jednak důležitý rys, který souvisí s naší komunikační i jazykovou analýzou, a tím je, že jazyk této komunikace vykazuje rysy mluvenosti (tomuto pojmu se blíže věnujeme v kap. 2.2). Zmíněné heslo v *ESČ* tedy akcentuje textový přenos informací (nezmiňuje např. dnes již existující audiovizuální internetovou komunikaci). V naší práci je výhodné se držet vymezení elektronické komunikace v *ESČ* a zmíněnou internetovou audiovizuální komunikaci nechat zcela stranou. Dále tedy pojmem „elektronická komunikace“ rozumíme výhradně její textově přenášenou formu.

Forem elektronické komunikace, přesněji konkrétních produktů, které tuto komunikaci umožňují, existuje nespočet a stále vznikají nové. Smyslem této kapitoly není popsat veškeré tyto formy, ba ani všechny jmenovat. Ty nejpoužívanější zmiňuje a stručně charakterizuje JANDOVÁ (2006a; a kol. 2006), obsáhlejší výčet i podrobnější popis najdeme u KOPECKÉHO (2007). Jazykový materiál v podobě replik, které se svým rozsahem i jazykovou stránkou blíží (či zcela odpovídají) WDF, najdeme např. u ČMEJRKOVÉ (2006, s. 8), MÁLKOVÉ (2004, s. 291) a JANDOVÉ a kol. (2006, s. 29–30). V této kapitole chceme představit WDF v kontextu takových forem elektronické komunikace, které jsou jim funkčně (faktickými okolnostmi komunikace) i jazykově nejbližší. Jak jsme již zmínili v úvodu, za tyto formy považujeme chat a e-mail.

JANDOVÁ (2006a, s. 11–16; a kol. 2006, s. 15–21) i KOPECKÝ (2007, s. 27–28) řadí WDF k internetové komunikaci asynchronní (řadí sem zároveň např. zmíněný e-mail). Část našeho jazykového materiálu však ukazuje takové WDF, které má po stránce komunikační

(srov. kap. 4) i jazykové (srov. kap. 5) blíže naopak k synchronní internetové komunikaci (sem uvedené práce řadí chat). Míra (a)synchronnosti je u WDF do jisté míry ovlivněna samotnými komunikanty, zásadní podíl na ní však má technická stránka konkrétních produktů. Do naší práce nelze nezahrnout vlastní zkušenost s používáním těchto technologií, a tak upozorníme, že konverzace na chatu nemusí vždy probíhat synchronně a že e-mailová korespondence nemusí být vždy asynchronní (na to ostatně poukazuje např. ČMEJRKOVÁ 1997). V obecné rovině však s dichotomií (a)synchronnosti v případě chatu a e-mailu souhlasíme.

Závěrem této kapitoly považujeme za nezbytné se alespoň stručně vyjádřit k tzv. sociálním sítím, kam se dle našeho názoru (a vlastní zkušenosti) přesouvá značná část internetové komunikace, a to jak ve smyslu šíření informací, tak v souvislosti se všemi třemi komunikačními kanály, o nichž dosud byla v této práci řeč (WDF, chat, e-mail). Ti, kdo používají např. facebook, si zajisté uvědomují, že tato sociální síť zčásti nahrazuje e-mail (přes facebook lze posílat zprávy), chat (prostřednictvím facebooku lze chatovat) i WDF (na facebooku lze mj. psát tzv. statusy⁶ a komentovat je).

6 O nich najdeme zmínku např. v článku HOFFMANNOVÉ (2011, s. 181).

2 Kritéria nahlížení na jazykové projevy v síti

Skripta KOŘENSKÉHO a kol. (1987⁷) nesou název *Komplexní analýza komunikačního procesu a textu*. Již samotný název mluví o dvou hlediscích analýzy jazykového materiálu: komunikačním (analýza komunikačního procesu) a jazykovém (analýza textu).⁸ Po vzoru těchto skript i my vycházíme při naší analýze, jejíž kritéria vymezujeme v této kapitole, z těchto dvou hledisek.⁹

2.1 Komunikační stránka

Pro naši komunikační analýzu v kap. 4 jsme zvolili tato kritéria: rozbor komunikační události, který zahrnuje vymezení komunikačního cíle, specifikaci účastníků komunikace (komunikantů) a popis komunikačního kanálu¹⁰. Připomeňme označení „*počítačově zprostředkovaná komunikace*“, jež použila např. ČMEJRKOVÁ ve svém článku (1997, s. 228) a jímž se komunikáty, které v této práci analyzujeme, odlišují od reálného dialogu, jehož rozbor nacházíme u KOŘENSKÉHO a kol. (1987, s. 88–110) nebo u MÜLLEROVÉ (1994).

Komunikační situaci na chatu detailně charakterizovala O. Müllerová (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 159–163). Z této charakteristiky jsme pro naši komunikační analýzu přibrali tato další kritéria: zhodnocení (ne)veřejnosti komunikace a (ne)anonymní vystupování komunikantů. J. David (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 43) říká, že „*tendence k anonymizaci účastníka je výrazně přítomna v celé elektronické komunikaci*.“ Zkoumané komunikáty se také pokusíme přiřadit k jednomu ze tří typů WDF, jak je rozlišuje KOPECKÝ (2007, s. 27–28):

7 2. vyd. (1990); ve 3. vyd. (1999) jsme nezaznamenali odlišnost od 1. vyd., tudíž čerpáme z dostupnějšího 1. vyd.

8 Nutno upozornit, že KOŘENSKÝ a kol. (1987) nepopisuje způsob analýzy komunikátů pocházejících z internetu. Skripta ukazují (spolu s příklady) analýzu dvou komunikátů, psaného a mluveného dialogického. Druhým z nich jsme se inspirovali při naší komunikační analýze.

9 Také by bylo možné na ono komunikační hledisko nahlížet jako na jednu z rovin jazykové výstavby (srov. JANDOVÁ a kol. 2006, s. 85, kde E. Jandová zmiňuje rovinu textovou a *komunikační*).

10 Výstižnou definici komunikačního kanálu najdeme u KOŘENSKÉHO a kol. (1987) na s. 132: „*předměty – zejména různá technická zařízení –, která se podílejí na přenosu informací v prostoru, resp. na uchování jejich fixované podoby v čase*.“

1) nemoderovaná anonymní fóra, 2) moderovaná fóra s anonymní, ale ověřovanou registrací, 3) moderovaná fóra s neanonymními účastníky a ověřovanou registrací. U těchto skupin se prolínají, jak sám autor zmiňuje, dva protiklady: (ne)moderovanost a (ne)anonymita. Podrobněji se k těmto protikladům vyjádříme v kap. 5.1.

Shrňme tedy, že v této práci se věnujeme rozboru tří komunikačních událostí zachycených ve třech komunikátech. Již na tomto místě podotýkáme, že se jejich komunikační analýzu snažíme omezit pouze na takové komunikační vlastnosti, které z těchto komunikátů (DP v nich obsažených) jednoznačně vyplývají.

2.2 Stránka jazykové výstavby

Jak už jsme zmínili v úvodu, stěžejním kritériem, jímž v této práci přistupujeme k analyzovanému jazykovému materiálu při jeho analýze po stránce jazykové výstavby, je protiklad psanost × mluvenost.

ESČ (s. 457–458) nabízí přehledné shrnutí dosavadních poznatků vztahujících se k těmto pojmům. Cituje např. J. Chloupka¹¹, který uvádí, že „protiklad psanost × ne-psanost (mluvenost) ční nad ostatními slohovými protiklady (...)“ (ČECHOVÁ a kol. 1997, s. 144). Následně rozvádí např. okolnosti vzniku nebo typické rysy u psaného textu a mluvených projevů a upozorňuje, že ryzí podoby psaných a mluvených textů se v praxi vyskytují velmi zřídka. „Styk internetový“ řadí dané heslo v *ESČ* do sféry „mluvené psanosti“. V této souvislosti poznamenejme, že např. ČMEJRKOVÁ (1997, s. 246) uzavírá svůj článek tvrzením, že „e-mailová komunikace se jeví jako povrchově psaná a hloubkově mluvená.“ M. Krčmová pak v *Současné stylistice* (ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 194) připomíná, že u protikladu psanost × mluvenost nejde primárně o onu vnější formu, ale o dvě realizace mající vliv na vlastní stylizaci komunikátu.

11 S odkazem na kapitulu VI. Mluvenost jako konstituující faktor projevu ve *Stylistice současné češtiny* (ČECHOVÁ a kol. 1997, s. 132–147). Tutéž kapitolu (přepřacovanou) nalezneme i v novější *Současné české stylistice* (ČECHOVÁ a kol. 2003, s. 154–174). Nejnovější *Současná stylistika* (ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 192–207), z které v této práci čerpáme, obsahuje přepřacování, jehož autorkou je M. Krčmová, v kapitole VII. Spontánnost jako konstituující faktor projevu. Funkční styl prostědělovací.

Všimněme si, že v nejnovější *Současné stylistice* (ČECHOVÁ a kol. 2008) v názvu kapitoly (cit. v pozn. 11), kterou psal v předchozích vydáních J. Chloupek a kterou v tomto vydání přepracovala M. Krčmová, se místo „mluvenosti“ objevuje „spontánnost“. Toto si vysvětlujeme jako snahu upozadit „užitou formu komunikátu – mluvenost a psanost“ (srov. ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 80–82) a klást větší důraz na jiný objektivní stylový faktor, jímž je „míra spontánnosti a připravenosti komunikace“ (srov. tamtéž s. 85–86). Zatímco míra připravenosti/spontánnosti je relativní, u psanosti a mluvenosti (ve smyslu „užité formy“) jde vždy buď o jedno, nebo druhé (buď mluvíme, nebo píšeme, nelze dělat něco mezi tím). Připomeňme, že ve zmíněné přepracované kapitole (cit. v pozn. 11) se objevily mj. ukázky komunikátů pocházející z internetu, které do starších *Stylistik* ČECHOVÉ a kol. (2003, 1997) nebyly zaneseny.

Vyvstává otázka, zda v této práci používat termíny psanost/mluvenost, když ve skutečnosti jde (zjednodušeně řečeno) spíše o protiklad připravenost × spontánnost (srov. ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 85–86). Rozhodli jsme se zachovat „tradiční“ terminologii a mluvit o psanosti a mluvenosti, jak to činí autoři všech prací, z nichž čerpáme (zejm. JANDOVÁ 2006a; a kol. 2006). Jsme si vědomi toho, že pro komunikáty, jejichž analýza je předmětem této práce, by byly pro vyjádření odlišností ve výstavbě jednotlivých promluv výstižnější pojmy připravenost/spontánnost.

Pod pojem mluvenost tedy zahrnujeme takové jazykové prostředky jednotlivých jazykových rovin, kterým práce různých autorů (ČECHOVÁ a kol. 2008; JANDOVÁ 2006a; JANDOVÁ a kol. 2006; GREPL – KARLÍK 1998 aj.) přisuzují příznak mluvenosti/spontánnosti, nebo také hovorovosti (SSČ). Obecně můžeme říci, že při naší jazykové analýze rozlišujeme jazykové prostředky jednotlivých jazykových rovin, jimiž přispěvatelé texty svých promluv stylizují buď spíše jako psané, nebo spíše jako mluvené (u ČECHOVÉ a kol. 2008 na s. 82 – v kapitole, jejíž autorkou je E. Minářová – nacházíme pro komunikát např. takovéto označení: „komunikát se záměrnou stylizací hovorovosti, bezprostřednosti, a tedy mluvenosti“).

Z výše uvedeného tedy mj. vyplývá, že třeba při analýze jazykového materiálu v morfologické a lexikální rovině řadíme nespisovné tvary slov a nespisovné lexémy rovněž mezi prvky mluvenosti (srov. kap. 5.3). JANDOVÁ (2006a, s. 38–39) cituje z článku O. Müllerové z r. 2006 s názvem *Poznámky k mluvenosti a psanosti na četu*¹² (tento článek se nám bohužel nepodařilo sehnat) jevy různých jazykových rovin, které posilují mluvenost. Zmiňuje mj. „*nespisovné (obecněčeské) prostředky hláskoslovné a tvaroslovné; citoslovce, nespisovná a expresivní slova, vulgarizmy; kontaktní slova; opakování slov a jejich spojení (...)*.“ CHROMÝ (2006, s. 55) uvádí jako prvky mluvenosti mj. syntaktické nepravidelnosti, užívání nespisovného kódu, zvýšený výskyt deiktických slov nebo snahu o zdůraznění zvukové stránky výpovědi. (Nejen) na tyto jevy se zaměřujeme při jazykové analýze v kap. 5 (kritériím pro jednotlivé jazykové roviny se podrobně věnujeme v příslušných podkapitolách).

12 MÜLLEROVÁ, O. 2006. *Poznámky k mluvenosti a psanosti na četu*. Příspěvek na konferenci Jazyk, veda o jazyku, societa (na počest šedesátin S. Ondrejoviče). Smolenice. 26.-27. 4. 2006 (v tisku).

3 Jazykový materiál

Shromažďovali jsme DP zveřejněné v roce 2011 na různých WDF (viz dále). Šlo pouze o veřejná WDF, tedy taková, která se zobrazí každému návštěvníkovi bez nutnosti registrace (srov. kap. 4). Vybírali jsme WDF, u nichž lze předpokládat, že přispěvatelé budou z Plzně či Plzeňska.

Snažili jsme se zachytit takové komunikační situace, které by vytvořily jakousi řadu sestávající z ilustrativních (extrémních) případů různých konverzací na WDF. Prvním takovým komunikátem je komunikát reprezentující komunikaci, při níž její účastníci sdílejí především své bezprostřední dojmy a nálady. Druhým takovým komunikátem je komunikát, v němž komunikanti sdílejí názory vztahující se k článku webového zpravodajství. V obou těchto komunikátech hrají z hlediska jejich komunikační charakteristiky důležitou roli emoce a konflikty. Posledním je komunikát úzce tematicky vymezený a bez emočně zabarvených prvků.

Nasbírané diskusní příspěvky nebyly z jazykového hlediska nijak upravovány. Provedeny byly pouze nezbytné úpravy grafické (případ tzv. emotikonů, srov. níže) a typografické (zejm. druh, barva a velikost písma). Jejich podoba tedy neodpovídá přesně jejich podobě na webu, odkud byly převzaty. Pakliže byl autor podepsán¹³, je toto jméno u jeho příspěvku uvedeno přesně v té podobě, v jaké ho web zobrazil. Upraveno bylo také řazení předkládaných příspěvků. Na webových stránkách se zobrazují zpravidla od nejnovějších po nejstarší (důvodem je přehlednost pro návštěvníka webu). Zde tyto příspěvky řadíme chronologicky. V případě DP v přílohách 2 a 3 zachováváme tzv. stromové řazení (strukturu). U všech ukázek uvádíme datum a čas vložení daného DP.

¹³ Přispěvatelé nejčastěji vystupují pod přezdívkami, tzv. nicky, které si sami zvolí při registraci, příp. přímo při psaní svého příspěvku (tam, kde registrace není vyžadována). Tomuto zvláštnímu typu pojmenování se z onomastického hlediska věnuje např. J. David (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 43–84).

Emotikony¹⁴ v grafické podobě jsme se rozhodli v předkládaných ukázkách zcela vypustit, resp. všechna místa, kde jich autor užívá, označit jedním společným symbolem (☐). Jelikož tvoří nedílnou součást valné většiny jazykových projevů v síti, nelze je v jazykovém materiálu prostě odstranit (ponechány jsou pouze emotikony v textové podobě).¹⁵ Např. v K3 se žádný grafický emotikon neobjevuje, důvodem je nemožnost jejich vkládání na tomto WDF.

V následující kapitole věnované vlastní analýze neuvádíme kompletní podoby analyzovaných komunikátů, nýbrž jen DP (příp. jejich části), k nimž se vztahuje komentář. Všechny jazykový materiál uvádíme v přílohách.

Příloha č. 1 obsahuje úryvek z konverzace na diskusním fóru na webu HC Plzeň 1929¹⁶ z 27. 2. 2011 (cit. týž den), kdy se konalo hokejové utkání mezi Plzní a Litvínovem. Tentýž večer hrály také Karlovy Vary se Slavií.

Příloha č. 2 obsahuje DP z diskuse k článku „Odpůrci bourání plzeňského Inwestu mají nový plán. Udělat z něj památku.“ z 20. 5. 2011, uveřejněném na zpravodajském portálu iDNES.cz¹⁷. Shromážděné DP byly vloženy ve dnech 20. až 24. 5. 2011 (cit. 2. 6. 2011). Tento jazykový materiál obsahuje DP vztahující se k tématu, jež je dáno obsahem zmíněného článku (přinejmenším jeho existencí – nelze předpokládat, že jej všichni diskutující četli).

14 Emotikony („emocionální obrázky“) „vyjadřují obvykle emoce komunikanta, jeho momentální rozpoložení, příp. emocionální komentář k tomu, co píše“ (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 36–37).

15 Srov. o tom (zejm. o různých způsobech jejich vkládání do textu) u E. Jandové (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 36–40).

16 V době shromažďování jazykového materiálu dostupné z <<http://www.hcplzen.cz/forum.asp>>. V době odevzdání této práce byla tato adresa již nefunkční, fórum bylo přemístěno na adresu <<http://www.pilsforum.cz/forum.asp>>.

17 Dostupné z <<http://plzen.idnes.cz/diskuse.aspx>>.

Příloha č. 3 obsahuje DP z diskusního fóra TRIAL¹⁸ katedry matematiky Fakulty aplikovaných věd ZČU v Plzni z března 2011 (cit. 16. 5. 2011). Tento jazykový materiál obsahuje DP k tématu, které bylo předem vytvořeno za účelem diskuse a které je přímo pojmenováno („Wolfram trochu jinak“). U DP v přílohách 2 a 3 bylo zachováno stromové řazení („vlákno“) a větvení diskuse je zde naznačeno odsazením.

Nadpisy a texty automaticky generované serverem (jména příspěvatelů, časy vložení příspěvků atd.) jsou ve všech přílohách odlišeny kurzívou a nejsou započítány do rozsahu jazykového materiálu, který v této práci analyzujeme a který činí celkem 2 208 grafických slov; z toho:

- příloha č. 1: 898 grafických slov v 77 DP,
- příloha č. 2: 614 grafických slov v 15 DP,
- příloha č. 3: 696 grafických slov v 15 DP.

Je třeba vzít v úvahu, že v jakémkoli typu internetové komunikace lze jakýkoli text do DP zkopírovat (na to upozorňuje např. ČMEJRKOVÁ 1997 na s. 241 v souvislosti s e-mailovou korespondencí). Vybírali jsme taková WDF, kde je takové počínání příspěvatelů málo pravděpodobné. Výjimku tvoří delší hypertextové odkazy (srov. přílohu č. 2), o nichž můžeme téměř s jistotou říci, že je příspěvatelé do DP kopírují. Každý hypertextový odkaz pokládáme za jedno grafické slovo. Nadpisy (týkají se pouze jazykového materiálu v příloze č. 2) uvádíme zvlášť (nezahrnujeme je mezi automaticky generované texty) proto, že v některých případech byly napsány příspěvatelem (autorem DP, na něž ostatní reagují), v jiných případech byly do DP vloženy automaticky (nadpisy začínající zkratkou „Re:“). Toto bereme v potaz při jazykové analýze (někdy jsou součástí první výpovědi v daném

18 V době shromažďování jazykového materiálu dostupné z <<http://trial.kma.zcu.cz>>. V době odevzdání této práce již existovalo jiné nové fórum na adrese <<http://trial.zcu.cz>>, to na staré adrese přestalo být používáno (DP z tohoto fóra, které analyzujeme v této práci, již nešlo v době odevzdání této práce zobrazit). 19. 9. 2011 se na adrese starého fóra objevila zpráva, která mj. obsahovala: „Staré fórum bylo pečlivě zálohováno a možná jednou bude z nostalgických důvodů zpřístupněno.“

DP, srov. kap. 5), při statistickém hodnocení rozsahu jazykového materiálu v této kapitole je do tohoto rozsahu nezapočítáváme.

Všechny DP pro snazší odkazování číslujeme a graficky oddělujeme ve snaze přiblížit se co nejvíce jejich původní webové podobě.

4 Analýza jazykového materiálu po stránce komunikační

Jak jsme již zmínili v úvodu a v kap. 2.1, analyzujeme v této práci tři navzájem nesouvisějící komunikační události (dále KU) zachycené ve třech komunikátech, které vznikly ve třech odlišných komunikačních situacích, a jejich kompletní podoby uvádíme v přílohách. Připomeňme, že komunikátem rozumíme souhrn DP (replik), které návštěvníci daného WDF na toto fórum přidali v určitém časovém rozmezí, a že komunikát je nejvyšší jednotkou, s níž operujeme i při analýze jazykové výstavby v kap. 5. Na jednotlivé komunikáty odkazujeme (v této i následující kapitole) řetězcem ve tvaru Kx , kde x je číslo komunikátu (1–3). Na jednotlivé repliky v těchto komunikátech odkazujeme řetězcem ve tvaru $Kx-Ryy$, kde yy je číslo repliky (např. K1-R03).

Je nutné upozornit, že v případě WDF mnohdy nelze KU považovat za kompletní v pravém slova smyslu. Často totiž nelze s jistotou určit, kdy a jakým DP daná (asynchronní) komunikace začala nebo zda nebude v budoucnu pokračovat. Lze říci, že pro toho, kdo dané WDF nečte neustále, je mnohdy velmi složité pochopit veškerý kontext. JANDOVÁ (2006b, s. 17) v souvislosti s chatem zmiňuje, že *„u celkového textu chatu nelze stanovit začátek nebo konec komunikace, ze záznamů textu chatu však je možné poměrně snadno rekonstruovat jednotlivé dílčí komunikáty.“* Toto dle našeho názoru platí i pro určité typy WDF. Z našeho jazykového materiálu k takovým WDF řadíme K1.

Pouze u K2 a K3 můžeme určit, kdy začala KU zachycená v těchto komunikátech, a to podle data a času vložení nejstaršího DP (srov. K2-R01: 20. 5. 2011 v 20:07; K3-R03: 2. 3. 2011 v 17:15). V případě K1 se jedná o úryvek z KU, jejíž začátek nelze přesně určit (srov. výše). Konec KU v pravém slova smyslu však nelze s jistotou určit u žádného z ko-

munikátů, které v této práci analyzujeme.¹⁹ V kap. 2.1 jsme uvedli, že naši komunikační analýzu omezíme pouze na takové komunikační vlastnosti, které ze zkoumaných komunikátů jednoznačně vyplývají. Časový rozsah pojmu KU tedy pro potřeby naší analýzy omezíme na dobu od okamžiku vložení nejstaršího DP na dané WDF do okamžiku vložení posledního DP, který jsme z tohoto WDF stáhli a použili v této práci.

V kap. 3 jsme uvedli, kdy proběhly jednotlivé KU zachycené v jednotlivých komunikátech. Poznamenejme, že pouze v případě K1 jsme byli pozorovateli průběhu KU (pasivními komunikanty, srov. dále) v reálném čase. Se zbylými dvěma komunikáty (K2, K3) jsme se seznámili cca po jednom (K2) až dvou (K3) měsících od chvíle, kdy KU proběhla (srov. konkrétní časové údaje v kap. 3).

Za dominantní komunikační cíl většiny DP v K1 považujeme sdílení dojmů a nálad, které vyvolává hokejové utkání u hokejových fanoušků různých týmů. V případě DP v K2 za tento cíl považujeme sdílení názorů a postojů k věci, jež je předmětem konkrétního článku internetového zpravodajství. I v K3 jde v některých DP o sdílení názorů a postojů, ale zde to nepovažujeme za hlavní cíl. Tím je dle našeho názoru prezentace různých poznatků v odborné (příp. zájmové) rovině.

Okruh komunikantů, kteří jsou součástí dané KU, nelze omezovat jen na přispěvatele (srov. pozn. 19). Komunikanty ve všech třech KU, které v této práci analyzujeme, jsou 1) autoři (produktoři) DP, které nazýváme v celé práci *přispěvateli*; 2) široký okruh příjemců (recipientů), které tvoří jednak samotní přispěvatelé, jednak potenciální adresáti (ti, kteří nejsou přispěvateli, ale přispěvatelé s nimi počítají při psaní DP), a konečně nejširší okruh příjemců, mezi něž patří každý, kdo dané WDF (kdykoli) zobrazil ve svém prohlížeči (takovými příjemci jsme byli i my, když jsme shromažďovali DP z daných WDF).

¹⁹ Ani po uzavření diskuse, kdy do ní již nikdo nemůže přispívat, totiž nelze danou KU považovat za ukončenou. U K2 jsme zpětně zjistili, že diskuse byla uzavřena přesně v podobě, v jaké ji uvádíme v příloze č. 2. Dokud však lze tuto diskusi zobrazit (dokud nebude smazána), lze uvažovat o nadále probíhající komunikaci mezi přispěvateli a návštěvníky tohoto WDF. Ještě v době odevzdání této práce bylo možno tuto uzavřenou diskusi zobrazit. V době odevzdání této práce šlo zobrazit i DP zachycené v K1, nikoliv však DP zachycené v K3 (důvod viz v pozn. 18).

Střídání komunikačních rolí není nutno věnovat v souvislosti s našimi komunikáty příliš pozornosti. V K1 se střídá 35 příspěvatelů (aktivních komunikantů). Průběh komunikace je poměrně svižný (vlozeno bylo 77 DP během 90 minut), poznamenejme, že střídání komunikantů (pokud je takto dynamické) může být ovlivněno i tím, jak rychle dokáží psát na klávesnici nebo jak mají rychlé připojení k internetu. V K2 (12 příspěvatelů) a K3 (6 příspěvatelů) probíhá střídání komunikačních rolí většinou v delších časových intervalech.

Na WDF nemůže být příspěvatel („mluvčí“) přerušen, může se však stát, že někdo jiný, rychlejší, napíše (přesněji odešle) na dané fórum svůj příspěvek dříve, což může ovlivnit jiného komunikanta např. v tom smyslu, že upraví svůj rozepsaný příspěvek, smaže jej a začne psát jiný, úplně se odmlčí atp. Toto technické „omezení“, díky němuž si komunikanti nemohou „skákat do řeči“, značně usnadňuje práci s jazykovým materiálem z WDF (z jakékoli textově přenášené internetové komunikace obecně), neboť repliky jsou jasně vymezené a většinou se kryjí s promluvami (srov. kap. 5.1). Jelikož jsme u WDF, z nichž pochází náš jazykový materiál, byli pouze vnějšími pozorovateli (na žádné jsme před shromažďováním jazykového materiálu nepřispívali ani se neregistrovali), nemůžeme posoudit, zda na délku replik u jednotlivých komunikátů mohlo mít vliv technické omezení jejich možného rozsahu.

U K1 si všimněme, že jednotlivé DP na sebe málokdy reagují bezprostředně, a to ani ty odeslané ve stejnou minutu – důvodem může být skutečnost, že se WDF automaticky neaktualizuje, a návštěvník tedy nevidí nové příspěvky, dokud stránku ve svém prohlížeči znovu nenačte. A toto načtení provede zpravidla až ve chvíli, kdy odesílá svůj (hotový) příspěvek, reagující na jeden či více starších příspěvků. Jinak je tomu v případě chatu, kde uživatelé zpravidla naskakují nové zprávy od partnera/partnerů konverzace v reálném čase. Ten, kdo píše odpověď, na ně tedy může hned reagovat, např. pozměněním své rozepsané odpovědi.

Společným rysem všech tří zkoumaných komunikátů je absolutní veřejnost, protože k nim má (měl) přístup úplně každý uživatel internetu (přínejmenším každý uživatel, který je k internetu připojen v ČR). Přívlastek absolutní volíme proto, že např. J. Hoffmannová a O. Müllerová (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 161) mluví o *veřejnosti* v souvislosti s chatem (připomeňme, že v této monografii je zkoumán chat v tzv. místnostech, nikoli soukromé rozhovory, které probíhají zpravidla mezi dvěma osobami), zároveň však upozorňují na to, že veřejné jsou tyto komunikáty pro všechny „přihlášené“. Nedokážeme posoudit, zda „přihlášením“ měly autorky na mysli prosté zobrazení daného chatu ve webovém prohlížeči, či zda tomuto zobrazení musela předcházet registrace.

Jednou z důležitých vlastností internetové komunikace je časté anonymní vystupování komunikantů (srov. kap. 2.1). Otázce (ne)anonymity na WDF se věnuje KOPECKÝ (2007, s. 28) v souvislosti s moderovanými diskusními fóry s neanonymními účastníky a ověřovanou registrací, o nichž říká, že jsou „*nefunkční a téměř zbytečná*.“ S tímto názorem se ztotožňujeme. Již z toho, co jsme o WDF, které v této práci analyzujeme, uvedli v kap. 3, je zřejmé, že komunikanti budou vesměs anonymní (neanonymně vlastně vystupují jen 2 vyučující v K3). K1 a K2 pocházejí z WDF, která řadíme do druhé z kategorií (dle KOPECKÉHO 2007, s. 27–28), které jsme vypsalí v kap. 2.1, jedná se tedy o moderovaná fóra s anonymní, ale ověřovanou registrací. U K3 jsme tuto informaci včas (v době, než bylo toto WDF zrušeno a vytvořeno nové; srov. pozn. 18) nezjistili.²⁰

Podle některých DP lze určit, zda se někteří přispěvatelé mezi sebou znají. Jeden takový doklad nacházíme v K1-R18 a K1-R21. Předpokládat to můžeme u K3, kde spolu komunikují 2 vyučující (Jan Čepička, Jan Pospíšil) a patrně studenti (srov. K3-R09). Nelze však vyloučit i zapojení jakékoli „cizí“ osoby, kterou s ostatními komunikanty spojuje zájmová či profesní zainteresovanost v oblasti, o níž se komunikuje.²¹ U K2 můžeme takřka vyloučit to, že se někteří komunikanti osobně znají (předpokládáme, že okruh čtenářů regi-

20 U nové verze (srov. pozn. 18) jsme 31. 1. 2012 s překvapením zjistili, že na toto WDF lze přidat DP bez ověřené registrace.

21 VAŇKOVÁ – VEJVODOVÁ (2000, s. 8) mluví o *homogenosti okruhu komunikantů*.

onálního internetového zpravodajství je mnohem širší než okruh hokejových fanoušků či osob jakkoli spřízněných s FAV ZČU).

5 Analýza jazykového materiálu po stránce jazykové výstavby

V úvodu jsme předeslali, že východiskem naší analýzy jazykové výstavby zkoumaných komunikátů je rovina syntaktická. Nyní doplníme, že centrální jednotkou této roviny analýzy je výpověď²², od níž postupujeme nejprve do roviny vyšší (textové), až poté do rovin nižších (syntax výpovědi a rovina morfologická, lexikální, foneticko-fonologická a grafická). Všimáme si oscilace mezi psaností a mluveností na všech těchto jazykových rovinách, tento protiklad je stěžejním kritériem naší jazykové analýzy (srov. kap. 2.2). Kritéria pro jednotlivé jazykové roviny, která aplikujeme na náš jazykový materiál, vymezujeme v příslušných kapitolách věnovaných analýze (5.1–5.4). Jádrem této analýzy je popis jazykové výstavby tří komunikačních jednotek: výpovědí, promluv a promluvových komplexů²³.

V první fázi analýzy (v kap. 5.1) se soustředujeme na textovou výstavbu zkoumaných komunikátů, analyzujeme tedy jazykovou výstavbu posledních dvou zmíněných komunikačních jednotek: promluv a promluvových komplexů (srov. HRBÁČEK 1994, s. 7, který *text* považuje za *strukturu* těchto komunikačních jednotek). Všimáme si jak formálních, tak významových vztahů mezi jednotlivými výpověďmi a jejich spojování v promluvy, potažmo vztahů mezi promluvy v promluvových komplexech.

Zvláštní pozornost si zaslouží grafická segmentace textů jednotlivých promluv, která ne vždy odpovídá jejich syntaktické segmentaci, o níž mluví MÜLLEROVÁ (1994, s. 42–44). Je tomu tak nejčastěji v promluvách, které přispěvatelé stylizují jako mluvené. Výsledkem je zvukově segmentovaný psaný text, ilustrativními příklady jsou promluvy v replikách K1-R65 a K1-R72, které interpretujeme na s. 32–33. Ve většině případů jsme se však při

22 HRBÁČEK (1994, s. 8), z jehož výkladu vycházíme, považuje za textém, základní jednotku textu, právě výpověď. Mimo jiné tamtéž říká, že „*text začíná tam, kde se syntagmaticky spojují alespoň dvě výpovědi.*“ (srov. též 2003a, s. 4; 2006, s. 74).

23 Připomínáme, co již bylo řečeno v úvodu této práce, tedy že analyzovaný jazykový materiál, 3 komunikáty, jsou 3 dialogické promluvové komplexy (srov. HRBÁČEK 2003a, s. 4; 2003b, s. 170; 2006, s. 77). V celé práci však upřednostňujeme termín „komunikát“.

členění promluv na výpovědi setkávali se syntaktickým členěním běžným pro psané projevy, ovšem mnohdy v kombinaci s grafickými symboly sloužícími k navození dojmu mluveného projevu. Srov. např. K3-R14, kde první emotikon interpretujeme jako hranici mezi výpovědními celky²⁴. Lze však k tomuto emotikonu nepřihlížet a považovat druhou a třetí výpověď za souvětňé výpovědní spojení²⁵ (srov. kap. 5.1.2).

Pouze v ojedinělých případech přispěvatelé texty svých promluvy nijak graficky nesegmentují nebo užívají zmíněnou zvukovou segmentaci. Většina přispěvatelů své promluvy segmentuje standardními interpunkčními znaménky, často však v kombinacích s různými grafickými symboly, zvl. emotikony a zmnoženými interpunkčními znaménky; v našem jazykovém materiálu se nejčastěji jedná o tečky.²⁶ Na žádnou z promluv, které se objevují v našem jazykovém materiálu, nelze při rozboru nahlížet jako na přepis mluveného projevu, čímž máme na mysli přehlížení zapojených grafických prvků. Každý grafický symbol, který přispěvatel do textu vloží, má nějaký význam. Z uvedených důvodů (zejm. kvůli nejednotnosti segmentace textu, již přispěvatelé užívají) jsme se rozhodli při kvantitativní analýze nepracovat s výpovědními celky. Na výpovědní celky jakožto na syntaktické jednotky poukážeme jen při kvalitativní analýze, konkrétně při popisu souvětňých výpovědních spojení v kap. 5.1.2.

K otázce způsobů segmentace textu ještě doplňme, že MÜLLEROVÁ (1994, s. 40–50), a též KOŘENSKÝ a kol. (1989, s. 99–104), uvádí kromě zvukové a syntaktické segmentace ještě segmentaci obsahově-pragmatickou. O té se však při naší analýze vůbec nezmiňujeme, protože náš jazykový materiál je zřetelně graficky rozčleněn na repliky (jde vlastně o jediné neproblematické členění zkoumaných komunikátů) a téměř všechny tyto repliky se

24 „Výpovědní celek je výpověď nebo skupina výpovědí ohraničená zvukově a graficky (kadencí a tečkou)“ (HRBÁČEK 1994, s. 46).

25 HRBÁČEK (1994, tamtéž) říká, že výpovědní spojení je textový útvar, jež tvoří výpovědi spojené souvětňou formou.

26 Na zvláštnosti ve vnitřním členění replik na chatu (nejen co se týče interpunkce) upozorňuje např. E. Jandová (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 98).

kryjí s promluvami, relativně samostatnými obsahově-sémantickými celky (HRBÁČEK 1994, s. 37).

HRBÁČEK ve svých článkách o promluvě (2003a) a promluvovém komplexu (2003b) připomíná autory, kteří rozlišili jednotky dialogu na neobsahové (repliky a replikové komplexy) a obsahové (promluvy a promluvové komplexy). V článku o promluvě (2003a) připomíná, že jedna replika může sestávat z více promluv. V našem jazykovém materiálu nacházíme pouze jednu takovou repliku (srov. dále). Při analýze mezivýpovědních vztahů (v kap. 5.1.2) nejprve hledáme významový vztah mezi každými dvěma výpověďmi, které po sobě následují v jedné promluvě, a pokud jej nacházíme, zjišťujeme také formální prostředek vyjádření tohoto vztahu.

U juxtaponovaných²⁷ výpovědí se ptáme, zda v nich mluvčí nemění téma či promluvovou funkci (srov. HRBÁČEK 1994, s. 38; 2003a, s. 3) a co zajišťuje jejich návaznost na předchozí výpověď/výpovědi²⁸, tedy v čem spočívá koherence (soudržnost) textu dané vícevýpovědní promluvy. Koherence textů promluv ve všech replikách, které se kryjí s promluvami, je zajištěna třemi vlastnostmi promluvy, které HRBÁČEK (2003a, s. 3) shrnuje v definici „*promluva je jednotka řeči tvořená jednotou autorského subjektu, obsahu a dominantní funkce.*“ Pouze v jedné replice text nedisponuje zároveň všemi těmito třemi vlastnostmi, a tato replika tedy nemůže být jednou promluvou (srov. kap. 5.1.1).

První fázi analýzy zakončujeme (v kap. 5.1.3) popisem mezipromluvových vztahů v promluvových komplexech, v našem jazykovém materiálu se objevují dva podtypy syntagmatického vztahu řazení, a to navazování a reagování (srov. HRBÁČEK 1994, s. 126–127; 2003b, s. 171).

27 O juxtapozici pojednává HRBÁČEK (1994) na s. 55, kde mj. upozorňuje, že „*rozlišit jednoznačně asyndetickou juncí a juxtapozici není v některých případech možné.*“ Při analýze našeho jazykového materiálu se v případech, kde nedokážeme jednoznačně dosadit spojovací výraz (junktor) nebo se nám jeho dosazení jeví jako násilné, přikláníme k juxtapozici.

28 HRBÁČEK (1994, s. 9) uvádí, že „*navazováním (spojováním) sousedních [podtrhl VH] výpovědí ještě nevzniká text v pravém slova smyslu.*“

V druhé fázi analýzy (v kap. 5.2) se věnujeme syntaktické výstavbě výpovědí v jednotlivých komunikátech. Jádrem této analýzy je popis výpovědních modifikací (v kap. 5.2.1), v dalších dvou podkapitolách se věnujeme analýze souvětných a nevětných výpovědí. Vycházíme jednak z Hrbáčkovy kapitoly o syntaxi výpovědi v publikaci *Čeština – řeč a jazyk* (ČECHOVÁ a kol. 2000, s. 243–345), jednak z GREPLOVY – KARLÍKOVY *Skladby češtiny* (1998), především z výkladů M. Grepla o výpovědi.

Ve zbylých fázích analýzy (v kap. 5.3 a 5.4) věnujeme pozornost jazykovým jednotkám nižším než výpověď, konkrétně jazykovým prostředkům, které přispívají ke stylizaci mluvenosti v konkrétních promluvách.

5.1 Textová výstavba zkoumaných komunikátů

Nejprve předkládáme základní kvantitativní charakteristiku všech tří analyzovaných komunikátů (K1, K2, K3) i celkového zkoumaného vzorku (CV) v textové rovině (počty promluv a výpovědí), následně se věnujeme jejich detailnější kvantitativní i kvalitativní charakteristice a rozboru vybraných jevů. Kompletní kvantitativní analýza jazykového materiálu v rovině textové je uvedena v příloze č. 4.

K1 (77 replik) obsahuje 78²⁹ promluv (32 jednovýpovědních, 46 vícevýpovědních) a 173 výpovědí (130 větných, 21 souvětných, 22 nevětných).

K2 (15 replik) obsahuje 14³⁰ vícevýpovědních promluv a 83 výpovědí (53 větných, 21 souvětných, 9 nevětných).

K3 (15 replik) obsahuje 15 promluv (1 jednovýpovědní, 14 vícevýpovědních) a 69 výpovědí (34 větných, 24 souvětných, 11 nevětných).

²⁹ K1-R21 obsahuje 2 promluvy.

³⁰ K2-R03 neobsahuje verbální jazykový projev, tudíž není promluvou. JANDOVÁ (2006a, s. 45–46) mluví o „replikách bez textu.“

CV (107 replik) činí 107 promluv (33 jednovýpovědních, 74 vícevýpovědních) a 325 výpovědí (217 větných, 66 souvětných, 42 nevětných).

5.1.1 Jednovýpovědní promluvy

Jednovýpovědní promluvy, které se až na jednu výjimku (K3-R09) vyskytují pouze v K1, tvoří 31 % CV analyzovaných promluv. V našem jazykovém materiálu tyto promluvy často sestávají z eliptických větných a nevětných výpovědí (42 %). Většina těchto promluv na předchozí promluvy navazuje, pouze některé reagují (srov. kap. 5.1.3).

Rozeberme K1-R21, jedinou repliku, v níž se vyskytují dvě (jednovýpovědní) promluvy:

19:11 | *Chuckie* | pisař: nejsem,
bohužel OBJ
K1-
R21
proboha arcidement má štěstí jako
prase ...

V této replice není text funkčně jednotný, tudíž nemůže tvořit jednu promluvu. Ona funkční nejednotnost se odráží ve vztahu k předešlým promluvám. První promluva reaguje na promluvu v replice K1-R18, druhá promluva navazuje na sled předchozích promluv komentujících probíhající utkání (poslední taková promluva se nachází v K1-R20, tedy v replice bezprostředně předcházející). Navazování a reagování jakožto mezipromluvovým syntagmatickým vztahům se věnujeme v kap. 5.1.3.

5.1.2 Mezivýpovědní vztahy ve vícevýpovědních promluvách

HRBÁČEK (1994) uvádí na s. 81 způsoby syntagmatického spojování výpovědí, z nichž se při našem zkoumání zaměřujeme primárně na formální spojení (řazení, podřazování, vsouvání) každých dvou sousedních výpovědí v každé promluvě. U junkcí (jeden ze způsobů řazení) dále odlišujeme koordinační a determinační významové vztahy mezi takto

spojenými výpověďmi. Po kvantitativní charakteristice podrobně rozebíráme jevy, u kterých buď přichází v úvahu více jazykových interpretací, nebo které považujeme za charakteristické pro náš jazykový materiál. Kromě zmíněných způsobů syntagmatického spojování výpovědí HRBÁČEK (1994) tamtéž uvádí ještě tematickou návaznost a obsahově-sémantický vztah. Těmito dvěma hledisky se však při naší analýze nezabýváme.

V žádném ze zkoumaných komunikátů nenacházíme nepravou větu vedlejší ani komentující závislou větu, tudíž v přehledech zastoupení mezivýpovědních formálních vztahů (na s. 26) vynecháváme podřazování, druhý způsob formálního spojování výpovědí. Ve všech zkoumaných komunikátech jsou u koordinačních výpovědních spojení zastoupeny pouze poměry slučovací a odporovací, u determinačních výpovědních spojení pouze vztahy důsledkové a důvodové. Oba významové vztahy (koordinační i determinační) jsou formálně vyjadřovány pouze parataxí. Nejčastějším formálním prostředkem řazení je ve všech třech komunikátech juxta pozice³¹. Za jev typický pro spontánní mluvené projevy považujeme pouze juxta pozici uvnitř výpovědních celků, která se v našem jazykovém materiálu vyskytuje nejčastěji v K1.

V publikacích, z nichž v této práci čerpáme, se o juxta pozici v tomto smyslu zmiňuje M. Grepl (GREPL – KARLÍK 1998, s. 384), který ji uvádí jako jeden z prostředků „nastavování promluvy“ (jako druhý prostředek zmiňuje adici), a M. Krčmová v *Současné stylistice*: „málo přesné vyjádření vztahů nebo dokonce pouhé napojování jednotlivých výpovědí bez vyjádření možných vztahů (juxta pozice), (...), má stylový příznak ukazující na mluvenou, nepřipravenou komunikaci atd.“ (ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 185).

Dále se o juxta pozici zmiňuje např. HOFFMANNOVÁ v druhé části článku, z něhož v této práci čerpáme (2011, s. 182), kde v souvislosti s e-mailovou korespondencí zmiňuje užívání „juxta pozice útržků oddělovaných třemi tečkami“; v první části tohoto článku (2010, s. 66) zmiňuje „volné, nespojitě přiřazování syntaktických jednotek bez explicitního vyjád-

31 „Juxta pozice je postavení výpovědí, které nejsou v koordinačních nebo determinačních vztazích, vedle sebe (za sebou) v textu bez spojovacích prostředků“ (HRBÁČEK 1994, s. 55). Srov. též pozn. 27.

ření jejich vzájemného poměru“, čemuž odpovídá juxtaopozice a asyndeton. O těchto jevech se zmiňuje také MÁLKOVÁ (2004, s. 293), když v souvislosti s chatem uvádí, že „mnoho mluvčích řadí své výpovědi řetězovitě, bez vyjádření významového vztahu mezi větami“.

Při kvantitativní analýze (viz dále) nepracujeme s výpovědními celky kvůli různým způsobům segmentace promluv, jichž přispěvatelé na WDF užívají a o nichž jsme se zmínili v úvodu této kapitoly. Výpovědních celků si všímáme pouze při rozboru souvětných výpovědních spojení (viz s. 28–30). Neanalyzujeme však souvětí jako taková (neuvádíme např. jejich délku co do počtu výpovědí nebo jaké typy výpovědí nejčastěji obsahují), zabýváme se pouze vztahy mezi každými dvěma výpověďmi, které po sobě následují a z nichž některé s některými tvoří souvětí, jiné s jinými nikoli.

Např. ve výpovědním celku „*Kluci zdravím z Varů, Vy vyhrajte jako včera a my to musíme udržet!*“ (K1-R15) je jedno souvětí, ale tím souvětím není celý tento výpovědní celek, protože mezi první (*Kluci zdravím z Varů*) a druhou (*Vy vyhrajte jako včera*) výpovědí není žádný významový (koordinační nebo determinační) ani formální vztah. Jedná se o nesouvětné výpovědní spojení (srov. ČECHOVÁ a kol. 2000, s. 346), o juxtaopozici uvnitř výpovědního celku, o níž jsme se zmiňovali. HRBÁČEK (1994, s. 71–73) nazývá výpovědní celky, které obsahují juxtaopozované výpovědi, složitými. S tímto pojmem však dále nepracujeme, neboť – jak jsme již uvedli – nás zajímají pouze formální a významové vztahy mezi každými dvěma *sousedními* výpověďmi.

Souvětnými výpovědními spojeními nemáme na mysli souvětí (skladební útvar sestávající z dvou a více výpovědí), nýbrž každý koordinační nebo determinační vztah mezi dvěma *sousedními* výpověďmi, který je vyjádřen syndenticky, nebo asyndenticky. Dále ještě poznamenejme, že za souvětná výpovědní spojení pokládáme i spojení nevětné a větné výpovědi, přestože nejde o dvě věty. HRBÁČEK (1994) upozorňuje na takové případy na s. 62 („souvětnou“ formu píše v uvozovkách).

Zastoupení mezivýpovědních formálních vztahů v jednotlivých komunikátech:

- K1: 92× řazení (29× junkce, 1× konexe, 25× juxtapozice těsná, 37× juxtapozice volná), 3× vsouvání.
- K2: 68× řazení (19× junkce, 7× konexe, 11× juxtapozice těsná, 31× juxtapozice volná), 1× vsouvání.
- K3: 52× řazení (10× junkce, 9× konexe, 6× juxtapozice těsná, 27× juxtapozice volná), 2× vsouvání.
- CV: 212× řazení (58× junkce, 17× konexe, 42× juxtapozice těsná, 95× juxtapozice volná), 6× vsouvání.

Všimněme si nejprve, jaký je poměrný výskyt těsných juxtapozic³² vzhledem k ostatním formálním mezivýpovědním vztahům v rámci řazení, a to jak v jednotlivých komunikátech, tak v CV: K1 (37 : 63), K2 (19 : 81), K3 (13 : 87), CV (25 : 75) – vyjádřeno v %. Juxtapozice těsné (uvnitř výpovědních celků) považujeme za jeden z prostředků mluvené stylizace textu (srov. např. výpovědní celek v K1-R24: „*nevadí, oklepat se, jede se dál ...*“; v němž se objevuje 2× juxtapozice těsná). Zvýšený výskyt volných juxtapozic (spolu s četnějšími syndetickými junkcemi a konexemi) je naopak známkou segmentace textu užívané v psaných, připravených projevech. V hodnotách, které jsme výše uvedli, je vidět posun od poměrně častých mluvených stylizací v K1 k ojedinělým v K2 a K3, a to nejvýrazněji právě z hlediska výskytu těsných juxtapozic. Méně výrazný je tento posun např. z hlediska výskytu konexí (o tom srov. dále).

Odlišení juxtapozic uvnitř výpovědních celků, tzv. těsných, a volných jsme zahrnuli mezi kritéria kvantitativní analýzy, přestože je obtížné stanovit univerzální pravidlo pro jejich odlišení (vzhledem k našemu jazykovému materiálu, v němž jsou texty promluv segmentovány různými způsoby).

³² O juxtapozici těsné (přes čárku) a volné (přes tečku) se HRBÁČEK (1994) zmiňuje na s. 55.

Srov. např. promluvy v těchto dvou replikách:

K1-
R15 18:55 | *martin21* | Kluci zdravím z
Varů, Vy vyhrajte jako včera a my to
musíme udržet! Jsme s vámi západní
Čechy!

K1-
R19 19:05 | *Majkl.97* | TO joeyt: to jo
teda [Obj] jenom jestli ty klucí třinecký
nekoukaj na nějakej polskej zápas :D
to by odpovídalo :D takovýdle chytrý
fanoušky bych hnal [Obj] [Obj]

V první promluvě, která obsahuje 4 výpovědi, se objevuje dvakrát juxtapozice (těsná mezi první a druhou výpovědí, volná mezi třetí a čtvrtou výpovědí). Jelikož přispěvatel používá interpunkci a rozlišuje velikost písmen, můžeme tyto juxtapozice jednoznačně klasifikovat. V druhé promluvě, která obsahuje též 4 výpovědi, se juxtapozice objevuje třikrát, tedy mezi všemi výpověďmi. Přispěvatel však text své promluvy (jednotlivé výpovědi) člení emotikony (grafickými i textovými) a píše pouze malá písmena. Nabízí se tedy dvě interpretace – první může tyto emotikony chápat jako symbol označující polokadenci (čárka v psaném textu) – k této interpretaci se přikláníme –, druhá jako symbol označující koncovou kadenci (tečka v psaném textu). Uvedme několik dalších příkladů juxtapozic uvnitř výpovědních celků (tzv. těsných):

- K1-R32: „*ty jsi ubrečený, to nejsou taneční nebo basket (...)*“
- K2-R15: „*Těch je taková škoda, každý den tam čekám (...)*“
- K3-R13: „*Zajímavé, z přednášky pana Wolframa Vás zaujala (...)*“

Nyní se podívejme, jaký je poměrný výskyt konexí vzhledem k ostatním formálním mezivýpovědním vztahům v rámci řazení, a to jak v jednotlivých komunikátech, tak v CV: K1 (1 : 99), K2 (11 : 89), K3 (21 : 79), CV (9 : 91) – vyjádřeno v %. Zatímco v K1 je konexe jako způsob řazení výpovědí uplatněna pouze jednou (K1-R77), v K2 a K3 je její uplatnění o poznání vyšší. V našem jazykovém materiálu se objevují tyto konektory³³, sloužící k připojování (konexi) výpovědí: *a* (4×), *ale* (2×), *tak* (2×), *jinak* (2×), *avšak*,

³³ Jejich sémantickou klasifikaci podává HRBÁČEK (1994) na s. 58.

ovšem, takže, každopádně, tedy, totiž a dokonce. Zvlášť se věnujeme konektorům, jimiž promluvy začínají, a to v kap. 5.1.3. Z hlediska poměrného výskytu konexe v CV lze říci, že v našem jazykovém materiálu se tento typ řazení, typický spíše pro psané projevy, příliš neobjevuje.

Junkci a konexi (podobně jako těsnou a volnou juxtapozici) nelze v našem jazykovém materiálu v některých případech jednoznačně rozlišit, což opět souvisí s nejednotnou segmentací textů promluv. Srov. např. promluvy v těchto dvou replikách:

Re: jen at je pryc | AAA2 | 24.5.2011 9:49

K2- No nakladne to jiste nebude, ale investor je od slova investovat, tudiz ocekavat
R11 navratnost svych penez. A nejaka kavarna a par miniobchudku to zadny vejvar
nebude. Tak si to melo vykoupit mesto a postavit si tam parku kolik chce, ne?

K3- (*TRIALall*) *Kuchynkm* (18:45 hod. 5.03.2011)
R14 tak tak.. tato věta se mi též zalíbila :) a hlavně myslím, že v sobě obsahuje velkou
filosofii :)

V první promluvě přispěvatel používá interpunkci a rozlišuje velikost písmen, tudíž lze konektory jednoznačně vymezit (podtržené *a*, *tak*). V druhé promluvě přispěvatel vkládá mezi výpovědi emotikony (kvůli čárce před spojkou *že* nelze říci, že zcela ignoruje interpunkci). I zde se tedy nabízí dvě možné interpretace, které se shodují s těmi, jež jsme uvedli v souvislosti s juxtapozicemi. Při kvantitativní analýze jsme se přiklonili ke druhé z nich a podtržené *a* v druhé promluvě považujeme za konektor.

Nyní porovnejme poměr syndetických a asyndetických junkcí v jednotlivých komunikátech (asyndetické junkce dále dělíme na koordinační a determinační).

Zastoupení souvětných výpovědních spojení v jednotlivých komunikátech:

- K1: 29 junkcí (15 syndetických, 14 asyndetických – z toho 3 determinační).
- K2: 19 junkcí (16 syndetických, 3 asyndetické – z toho žádná determinační).

- K3: 10 junkcí (7 syndetických, 3 asyndetické – z toho 1 determinační).
- CV: 58 junkcí (38 syndetických, 20 asyndetických – z toho 4 determinační).

Vyjádřeno v %: K1 (52 : 48), K2 (84 : 16), K3 (70 : 30), CV (66 : 34). Níže uvádíme několik příkladů syndeticky vyjádřených junkcí a následně se podrobněji věnujeme junkcím vyjádřeným asyndeticky. Asyndetická výpovědní spojení determinační – spolu s juxtaponovanými výpověďmi uvnitř výpovědních celků – považujeme za nejvýraznější prostředky stylizace mluvenosti v nadvýpovědní rovině, které se v našem jazykovém materiálu (zejm. v K1) objevují. Jejich zastoupení v CV analyzovaných promluv je však mizivé.

U K1 vidíme, že asyndetické junkce tvoří téměř polovinu všech junkcí v tomto komunikátu, za prostředek mluvené stylizace textů jednotlivých promluv lze však dle našeho názoru považovat pouze asyndetické junkce determinační, jež se však v našem jazykovém materiálu objevují pouze 4, což je naprosto zanedbatelný poměrný výskyt ve srovnání s ostatními formálními mezivýpovědními vztahy (všechny případy asyndetických souvětných výpovědních spojení determinačních uvádíme na s. 30).

Příklady syndetických souvětných výpovědních spojení koordinačních:

- K1-R36: „*jeden gol si dáme sami a druhéj nám daj rozhodčí, no ale stejně to otocíme v klidu*“ – poměr slučovací a odporovací.
- K2-R05: „*Nevím kudy jsi lezla, ale dá se tím projít úplně v pohodě a stovky lidí tam denně projdou (...)*“ – poměr odporovací a slučovací.
- K3-R11: „*No učit matika a neučit počítání (...)*“ – poměr slučovací.

Jediné syndetické souvětné výpovědní spojení determinační, které se v našem jazykovém materiálu objevuje:

- K1-R30: „*Faul (...) prošel, hosté se tak dostali (...)*“ – vztah důsledkový.

Příklady asyndetických souvětých výpovědních spojení koordinačních:

- K1-R10: „(...) *hezky ukázali loket reprezentanta v xichtě, akorát kdyby měli ukázat (...)*“ – poměr odporovací. Za asyndetické jej považujeme proto, že SSČ klasifikuje obecněčeský výraz *akorát* slovnědruhově pouze jako příslovce nebo částici. Lze však uvažovat o tom, že ve spontánních projevech může tento výraz být i spojkou. V našem případě totiž místo něj můžeme mezi uvedené výpovědi vložit jiný výraz, který je dle SSČ spojkou (*ale, jenže* aj.).
- K2-R15: „*Mám ráda architekturu, ráda jí obdivuju (...)*“ – poměr slučovací. V K2 se objevují asyndetická spojení pouze v této promluvě, a to hned třikrát.
- K3-R12: „*nebojte, jestli jste finančník pan Doc. Vávra vám určitě vysvětlí (...)*“ – poměr slučovací.

Všechna asyndetická souvětá výpovědní spojení determinativní, která se objevují v našem jazykovém materiálu (pokaždé jde o vztah důvodový):

- K1-R44: „*vypinam to od toho boli oci...*“
- K1-R52: „*Jsem šťastný 1:3 (...)*“ Jedná se o spojení dvou větných výpovědí, z nichž druhá je eliptická: „*(prohráváte) 1:3*“ (srov. kap. 5.2.2).
- K1-R63: „*Je to škoda, tím jsme na to měli (...)*“
- K3-R05: „*Každopádně si vyzkoušejte (...), to se Vám (...) bude hodit.*“

Druhým formálním mezivýpovědním vztahem (vedle řazení), který se objevuje v našem jazykovém materiálu, je vsouvání (parenteze). E. Minářová (ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 82) uvádí, že pro syntax mluvených textů je příznačná přemíra parentezí. V našem jazykovém materiálu se však objevují zřídka. V celém jazykovém materiálu jsme zaznamenali pouze 6 případů vsouvání (jakožto formálního vztahu), vsunutých výpovědí je v našem jazykovém materiálu 7³⁴. Z toho 3 se nacházejí mezi dvěma výpověďmi (viz K1-R38, K1-

³⁴ V K1-R72 se nacházejí 2 výpovědi v rámci jedné vsuvky.

R73, K3-R11) a 4 uvnitř jiné výpovědi (viz K1-R72, K2-R12, K3-R11). Srov. (vsuvky jsou zvýrazněny podtržením):³⁵

- K1-R38: „špona: *zeptám se úplně normálně, snad je v to hranicích tvojí deb*lity, co Plzeň "bonzla"?*“ – druhou výpověď považujeme za vsuvku proto, že jde o hodnoticí poznámku. Tato výpověď je vsunuta mezi dvě jiné výpovědi – první z nich je funkčně oznámení, druhá je funkčně otázka (kdyby přispěvatel za druhou výpověď nevložit otazník, šlo by v uvedeném výpovědním celku o souvětňou výpověď a do ní vloženou výpověď větnou).
- K1-R72: viz detailní rozbor této repliky na s. 32–33.
- K1-R73: „(...) *máme před sebou 20 minut, dlouhá doba, a věřim (...)*“ – i v tomto případě jde o hodnoticí poznámku, která zde má formu buď nevětné výpovědi jmenné (srov. kap. 5.2.2), nebo eliptické větné výpovědi: „(to) (je) dlouhá doba“ (srov. kap. 5.2.1). V kvantitativní analýze jsme se přiklonili k první interpretaci.
- K2-R12: „*Nyní je ovšem, jak píší předchůdci, prioritou (...)*“ – vsuvka mající formu větné výpovědi a funkci poznámky, která uvádí bázovou výpověď do souvislosti s předchozími promluvami.
- K3-R11: „(...) *tak bych řekl, že by to šlo přeci bysme to měli dělat i v budoucnu ale protože jsou tam i obory z mechaniky někdo napůl z KMA a KIV a obory (...)*“ – první vsuvka má formu větné výpovědi, druhá má formu větné eliptické výpovědi a obě obsahují doplňující informaci. Nutno podotknout, že tyto vsuvky, které nejsou nijak ohraničeny, činí text dané promluvy hůře srozumitelným.

Se vsuvkami souvisí tzv. reliéfizace výpovědi (HRBÁČEK 1994, s. 60–61; srov. též ČECHOVÁ a kol. 2000, s. 353–354). S tímto jevem jsme se při analýze jazykového materiálu setkali pouze jednou:

³⁵ Při rozboru vsuvek užíváme HRBÁČKOVU (1994) terminologii (hodnoticí poznámka, bázová výpověď).

- K2-R10: „Investor at' si tam klidně postaví nějakou menší zástavbu s rozumným využitím (= ne prvoplánově obchodák, proč by tam nemohla být kavárna nebo restaurace s velkou zahrádkou, případně prostor pro pár mini obchůdků).“ – v tomto výpovědním celku se v jedné závorce nachází reliéfizovaná větná výpověď (podtržená) spolu s aponovaným členem (viz s. 39).

Pro přehlednost shrňme kritéria analýzy mezivýpovědních vztahů (řazení, vsouvání), která jsme použili v této kapitole: V rámci řazení jsme nejprve hledali (a) syndetické junkce (souvětná výpovědní spojení spojení koordinační a determinační), následně jsme popsali konexe a juxta pozice (těsné, volné). Syntagmatický vztah vsouvání se v našem jazykovém materiálu objevuje pouze 6x, všechny výskyty jsme výše popsali.

Na závěr této kapitoly se podíváme detailněji na promluvy v těchto dvou replikách:

K1-
R65
19:48 | *f.l.o.o.* | doporučuju všem aby koukali na 3...pac to co predvede plzen bude stat za to...marian je nabudi a kluci roztoci peklo...sejdeme se tady cca za 40.minut...pak muzete psat ty vase moudra =o)

K1-
R72
19:50 | *f.l.o.o.* | TO: Litvínovští střelci : mas pravdu..my hrajeme...HRAJEME...hokej...to co predvadite vy..je spise zednicka prace :D pockej...jo.uz vim..betonarina :D

JANDOVÁ (2006a, s. 39) uvádí závěry článku O. Müllerové (srov. naši zmínku o tomto článku v kap. 2.2) a zmiňuje mj. to, že „*zmnožené tečky lze v některých případech interpretovat jako znázornění pauzy v mluveném textu.*“ Výše uvedené promluvy toto potvrzují. Syntakticky jsme je interpretovali takto:

- K1-R65: 1 výpovědní celek (tečky nepovažujeme za označení koncových kadencí); 5 výpovědí (1 souvětná a 4 větné); druhá s třetí a čtvrtá s pátou tvoří dvě souvětná výpovědní spojení koordinační, první je vyjádřeno syndeticky (junktorem *a*), druhé asyndeticky (bez junktoru); mezi první a druhou a třetí a čtvrtou výpovědí není žádný významový ani formální vztah, jde tedy o *těsně* juxta ponované vý-

povědi. Pokud bychom tečky považovali za hranice výpovědních celků, syntaktická interpretace by vypadala takto: 5 výpovědních celků; 5 výpovědí (1 souvětňá parcelovaná a 4 větné); druhá s třetí tvoří souvětňé výpovědní spojení koordinační vyjádřené syndeticky (junktorem *a*), mezi třetí a čtvrtou a čtvrtou a pátou výpovědí není žádný významový ani formální vztah, jde tedy o *volně* juxtaponované výpovědi.

- K1-R72: 1 výpovědní celek (tečky nepovažujeme za označení koncových kadencí); celkem 5 výpovědí (4 větné, 1 souvětňá) – ve třetí výpovědi jsou vsunuty 2 výpovědi (uvnitř této vsuvky je mezi nimi formální vztah řazení – těsná juxtapozice); mezi první a druhou výpovědí není formální ani významový vztah, druhá výpověď je tedy těsně juxtaponována; v následující souvětňé výpovědi, do níž jsou vsunuty dvě další výpovědi, se objevuje záměrné (intenzifikační) opakování a oprava/zpřesnění formou apozice (srov. GREPL – KARLÍK 1998, s. 406; MÜLLEROVÁ 1994).

Na úplný závěr dodejme, že díky mluvené stylizaci textu druhé promluvy (v K1-R72) lépe vynívá provokace, která je smyslem této promluvy. Zda šlo o záměrnou či bezděčnou stylizaci, to samozřejmě nelze jednoznačně posoudit (vzhledem k jiným promluvám téhož příspěvatele se přikláníme spíše k té bezděčnosti). O snaze imitovat mluvenou řeč a hledání vhodného nástroje, který by toto umožňoval, se zmiňuje např. E. Jandová (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 88).

5.1.3 Mezipromluvvé vztahy v promluvvových komplexech

Jak jsme již zmínili na s. 21, objevují se v našem jazykovém materiálu dva podtypy mezipromluvvového syntagmatického vztahu řazení, a to reagování a navazování (srov. HRBÁČEK 1994, s. 126–127; 2003b, s. 171). V této kapitole zjišťujeme, jak jsou tyto vztahy v analyzovaných komunikátech formálně vyjadřovány. M. Krčmová (ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 121) v kapitole o členění mluvených projevů uvádí, že „*soukromý projev mívá na počát-*

ku a na konci prostředky navazující a posilující kontakt s adresátem.“ I těchto prostředků si všímáme v této kapitole. Zjišťujeme, kolik promluv např. začíná konektorem a kolik promluv končí nějakým kontaktním prvkem (či takový prvek obsahují). JANDOVÁ (2006a, s. 119–125) uvádí tyto formální prostředky soudržnosti dialogu: 1) přezdívky a oslovení, 2) členicí signály (z těch, které uvádí na s. 121, se v našem jazykovém materiálu objevují tyto: *jo, no, co, že, ne, tak, ale, vid'*). K částici *no* a citoslovci *jo* se stručně vyjádříme v kap. 5.2.3 a 5.3, presumptivní otázky (realizované částicemi *co, že, ne, vid'*) a konektory *tak* a *ale*, jimiž jsou uvozeny některé promluvy v našich zkoumaných komunikátech, rozebereme na konci této kapitoly.

Reagování je v K1 formálně vyjadřováno tím, že promluva začíná jménem (přezdívkou) jiného komunikanta (často v podobě „TO: <adresát> <promluva>“). V K2 a K3 je reagování vyjadřováno „explicitněji“, přispěvatelé při psaní replik zadávají, na koho jejich replika reaguje, tato reagující replika pak tvoří grafické „vlákno“ té repliky, na niž reaguje (srov. kap. 3). U promluv, v nichž není adresát přímo osloven (nebo graficky zadán), nelze mnohdy jednoznačně určit, zda se jedná o reakci.

V promluvách, které analyzujeme, nacházíme tyto „*prostředky navazující a posilující kontakt s adresátem*“ (cit. výše): první způsob „oslovování“ jsme zmínili v této kapitole, druhému způsobu oslovování (v pátém pádě) se věnujeme v kap. 5.2.1. Nyní se zaměříme na členicí signály, o nichž pojednává JANDOVÁ (2006a), jak jsme již uvedli. V klasifikaci těchto signálů (jedná se nejčastěji o presumptivní otázky) se však opřeme o výklad M. Grepla (GREPL – KARLÍK 1998, s. 462–463). V našem jazykovém materiálu se objevují presumptivní otázky realizované přídatnými částicemi *co* (3× na konci promluvy, 1× uvnitř), *že* (1× na konci promluvy), *ne* (2× na konci promluvy), *vid'* (1× na konci promluvy). V jednom případě (v K3-R03) nacházíme nepravou zjišťovací otázku („*No, nenastavíme si novou domovskou stránku :-D'*“). V našem jazykovém materiálu začíná 10 promluv těmito konektory: *tak* (4×), *a proto* (2×), *a, ale, zato, na druhou stranu* (konektorům, které

textově připojují výpovědi, se věnujeme na s. 27–28). Od konektorů odlišujeme přitakání „tak tak“ (K3-R14); srov. též „to jo teda“ (začátek promluvy v replice K1-R19).

Nyní se podívejme, jaký je v jednotlivých komunikátech a CV poměr promluv, které volně navazují na předcházející promluvu/promluvy, a promluv, které reagují na předcházející promluvu/promluvy: K1 (68 : 32), K2 (46 : 54), K3 (14 : 86), CV (58 : 42) – vyjádřeno v %.

5.2 Syntaktická výstavba výpovědí ve zkoumaných komunikátech

Tato kapitola je věnována syntaktické výstavbě výpovědí ve zkoumaných komunikátech. Počty jednotlivých typů výpovědí (včetně CV) jsme uvedli v úvodu kap. 5.1, na uvedené hodnoty se budeme v této kapitole odvolávat. Jádrem této dílčí analýzy je popis výpovědních modifikací (srov. kap. 5.2.1). Jedná se pouze o motivované odchylky od pravidelné větné stavby, v našem jazykovém materiálu se totiž neobjevují žádné odchylky nemotivované. Veškeré nemotivované odchylky od jazykové normy (tedy nejen ty na úrovni větné stavby) jsou pravopisné chyby nebo překlapy a není na ně při analýze brán zřetel.

5.2.1 Výpovědní modifikace

Hlavními kritérii analýzy výpovědních modifikací je popis elips (eliptických výpovědí), výrazů nevstupujících do větné stavby (vokativy, samostatné větné členy) a parcelací (parcelovaných výpovědí). Zmiňujeme se též o některých okrajových jevech, které se v našem jazykovém materiálu objevují (viz s. 38). Opíráme se jednak o výklad J. Hrbáčka v příslušné kapitole v publikaci *Čeština – řeč a jazyk* (ČECHOVÁ a kol. 2000, s. 277–280), jednak o výklad M. Grepla ve *Skladbě češtiny* (GREPL – KARLÍK 1998, s. 389–409).

Nejčastější výpovědní modifikací (motivovanou odchylkou) je ve všech třech komunikátech elipsa. Již na tomto místě upozorníme, že k elipse neřadíme nevyjádřený podmět

a že eliptické výpovědi (takové, v nichž nacházíme elipsu VF) považujeme za větné (srov. HRBÁČEK 2006, s. 80). V našem jazykovém materiálu se objevují i eliptické souvětné výpovědi, a protože při rozboru eliptických výpovědí nepovažujeme za nutné rozlišovat mezi tím, zda jde o výpověď větnou či souvětnou, mluvíme o „(sou)větných eliptických výpovědích“. Následuje přehled výskytů elips v našem jazykovém materiálu:

- K1: 14× elipsa VF – tedy 14 eliptických (sou)větných výpovědí, 4× elipsa předmětu, 2× elipsa příslovečného určení.
- K2: 5× elipsa VF – tedy 5 eliptických (sou)větných výpovědí, 1× elipsa příslovečného určení (ve formě věty vedlejší).
- K3: 2× elipsa VF – tedy 2 eliptické (sou)větné výpovědi.
- CV: 21× elipsa VF – tedy 21 eliptických (sou)větných výpovědí, 4× elipsa předmětu, 3× elipsa příslovečného určení (z toho jedno je realizováno větou vedlejší).

Eliptické (sou)větné výpovědi tvoří 9 % v K1, 7 % v K2 a 3 % v K3 z celkového počtu (sou)větných výpovědí (v CV to je 7 %). Vyšší je výskyt nevětných výpovědí (srov. kap. 5.2.3).

V K1 nacházíme tyto (sou)větné eliptické výpovědi (v závorkách uvádíme dosažená VF, někdy i podmět): „Vyry (*vedou*) 5 : 0“ (R04); „*pěkně (zahrál) Vostříž*“ (R10); „*vary (vedou) 6:0*“ (R23); „*(Jděte) do háje s celým Jeřábkem tvl*“ (R27); „*vlasak (hraje) to sami*“ (R31); „*Straka (hraje) soooooooooo*“ (R33); „*(delaj) takovy chyby*“ (R48); „*(Je) vykydáno*“ (R49); „*(cumis) na Vary????*“ (R51); „*(prohráváte) 1:3*“ (R52); „*ty též (jdi) (do hajzlíku)*“ (R53); „*Třetí gól (byl) jasně Šulcův!!!!!!!*“ (R57); „*tak letos (to) (byl) poslední zápas*“ (R58); „*(budte) v klidu chlapi*“ (R61). V K2 nacházíme tyto: „*tak (bys chtěla) raději blbej obchodák co?*“, „*no asi (seš) héééřečka co?*“ (R05); „*Avšak stav (je) ještě dobrý*“ (R07); „*a (melo) si tam postavit parku...*“ (R11); „*(Máme) zachovávat dům hrůzy...*“ (R15).

A v K3 pouze tyto dvě: „někdo (je) napůl z KMA a KIV“ (R11); „S WA se můžeme vrátit zpět a (můžeme) předpokládat, minimálně to, že...“ (R12).

Z výše uvedeného seznamu vyplývá, že nejčastěji je elidován celý přísudek tvořený plnovýznamovým slovesem (10×), dále slovesná část přísudku slovesně-jmenného tvořená sponovým slovesem *být* (7×) a část přísudku slovesného složeného tvořená modálními slovesy *moci, mít a chtít* (4×).

Pouze v K1 (s výjimkou jednoho případu v K2, viz níže) se objevují vedle elips přísudkového VF také elipsy jiných větných členů. Celkem čtyřikrát nacházíme v tomto komunikátu elipsu předmětu: „*kdyby měli ukázat všechny litvínovský (xichty)*“ (R10); „*druhej (gol) nám daj rozhodčí*“ (R36); „*misto vyrovnani dostanem treti (gol)*“ (R66); „*už (tomu) moc nevěřím*“ (R74). A dvakrát zde nacházíme elipsu příslovečného určení: „*nejsem (tam), bohužel*“ (R21); „*ty též (jdi) (do hajzlíku)*“ (R53).

V K2-R15 nacházíme elipsu příslovečného určení, které je realizováno vedlejší větou: „*Koukala jsem na fotky, (abych zjistila), jak to tam vypadalo, jak to tam vypadá dnes.*“ M. Grepl mluví o stažených souvětných konstrukcích (GREPL – KARLÍK 1998, s. 400–403). Toto souvětí by šlo interpretovat i jako větu hlavní, v níž je předmět *fotky* rozvit dvěma větami vedlejšími přívlastkovými.

Jsme si vědomi neostré hranice mezi eliptickými větnými výpověďmi a výpověďmi nevětnými, kterou dokládá např. Hrbáčková polemika (v článku z r. 2006) s Greplovým výkladem elipsy v *Příruční mluvnici češtiny* (tentýž výklad najdeme ve *Skladbě češtiny*). V Greplově výkladu je dle Hrbáčka elipsa neúnosně rozšiřována. Při naší analýze jsme se snažili hodnotit jako eliptické větné výpovědi pouze takové výpovědi, u nichž dokážeme elidované VF jednoznačně dosadit a kde toto dosazení nepocitujeme jako násilné.

Vokativy. Samostatné větné členy (SVČ). Parcelace výpovědi.

Pouze v K1 se objevují vokativy³⁶ (oslovování v pátém pádě), které nevstupují do větné stavby (pouze jediný vokativ, v R50, je samostatnou výpovědí). K vokativům neřadíme výrazy, které nejsou v pátém pádě; srov. tyto začátky replik: „*TO: Chuckie <promluva>*“ nebo „*písař: <promluva>*“ (srov. též kap. 5.1.3). Přehled vokativů: „*delas machra u netu ty trubko*“ (R12); „*Kluci zdravím (...) Jsme se vámi západní Čechy!*“ (R15); „*Co meleš, člověče ...*“ (R34); „*(...) bych ti rozmlátil hlavu ty ko.kote*“ (R35); „*hoši bojujte*“ (R46); „*klucí co to flákáte*“ (R54); „*Tak ti nevím Karle (...)*“ (R59); „*v klidu chlapi...*“ (R61).

Pouze ve dvou promluvách se objevuje samostatný větný člen (SVČ): „*Tolik skleslých obličejů, co je tady po tom třetím голу, to je smutný obrázek.*“ (K1-R63); „*A nejaka kavarna a par miniobchudku to zadny vejvar nebude.*“ (K2-R11). V souvislosti s těmito jevy vystává problém s nejednotnou terminologií. M. Grepl mluví o předsouvání (vytýkání) (GREPL – KARLÍK 1998, s. 395–396), J. Hrbáček mluví o SVČ (ČECHOVÁ a kol. 2000, s. 277–278; srov. též HRBÁČEK 2006, s. 81).

V K1 nacházíme čtyřikrát jev zvaný parcelace výpovědi: „*Jo, Vostřák, začne...*“ (R11); „*sami si to serou bl.bci*“ (R31); „*at jde do pr.dele celej pan profesor straka*“ (R33); „*no ale stejně to otočíme v klidu*“ (R36). M. Grepl mluví o „*dodatečném (aditivním) připojování prvků, typickém to principu výstavby projevů mluvených*“ (GREPL – KARLÍK 1998, s. 394).

J. Hrbáček (ČECHOVÁ a kol. 2000, s. 278) řadí k parcelaci výpovědi tzv. reliéfizaci. Tento jev nacházíme v našem jazykovém materiálu celkem třikrát (jednou v K2-R10 a dvakrát v K3-R12; viz níže). Ve všech třech případech jde o věty vedlejší ohraničené závorkami. Grafickým vyčleněním jsou tyto věty významově oslabeny.

³⁶ Terminologie J. Hrbáčka (srov. ČECHOVÁ a kol. 2000, s. 279).

- K2-R10: „(...) *taky jim to nikdo neměl povolit (i když nevím, zda někdo měl pravomoc to zastavit).*“ – věta vedlejší příslovečná přípustková, která je dále rozvita větou vedlejší předmětnou.
- K3-R12 (1): „(...) *kterým by ho někdo (kdo chce) uměl najít*“ – věta vedlejší pří-
vlastková.
- K3-R12 (2): „*To, že na ZČU převládají inženýrské obory (a inženýr musí umět počítat konkrétní úlohy) dělá z WA na ZČU obrovského pomocníka.*“ – věta vedlejší
podmětná.

Dále se v našem jazykovém materiálu objevují závorky (jakožto grafický prvek) ještě
třikrát:

- K2-R10: „*Investor ať si tam klidně postaví nějakou menší zástavbu s rozumným využitím (= ne prvoplánově obchodák, proč by tam nemohla být kavárna nebo restaurace s velkou zahrádkou, případně prostor pro pár mini obchůdků).*“ – v tomto výpovědním celku se v jedné závorce nachází aponovaný člen (podtržený) spolu s reliéfizovanou větnou výpovědí (viz s. 31).
- K3-R03: „*složení hamburgeru(kalorické tabulky)*“ – aponovaný člen.
- K3-R12: „*některé operace (dělení polynomu polynomem)*“ – aponovaný člen.

Partikulizace (zčásticování) hlavních vět

M. Grepl mluví o partikulizaci (zčásticování) hlavních vět (GREPL – KARLÍK 1998, s. 403–405). Takto interpretujeme výrazy ve dvou výpovědích v K1: „*no hokejbal hraje pěkně na hovno, jen co je pravda*“ (R40) a „(...) *dostal tři góly, co dodat.*“ (R64). Oba výrazy totiž zapadají do Greplova výkladu o postojích (s. 479–494), v našich dvou příkladech se jedná o vyjádření postojů hodnoticích (evaluativních), příp. citových (emocionálních). Do uvedených výpovědí totiž můžeme místo větných výrazů „*jen co je pravda*“ a „*co*

(*můžu*) *dodat*“ – které je též možno považovat za vsuvky – dosadit např. tyto částice: „*no hokejbal hrajete tedy pěkně na hovno*“ (SSČ: částice citová s významem zdůrazňovacím); „(...) *dostal bohužel tři góly*“ (SSČ: částice modální s významem lítosti).

Další zvláštnosti ve výstavbě výpovědí

V našem jazykovém materiálu nacházíme i další zvláštnosti ve výstavbě některých výpovědí, jimiž jsou tyto výpovědi stylizovány jako mluvené. Mezi nejnápadnější řadíme opakování výrazů (srov. K1-R53 a K3-R09) a zvýšený výskyt deiktických slov, zejm. v K1: srov. např.: „*to snad ne tohle*“ (R22); „*co je to s nima*“ (R29); „*A ted' ten Stránský šel...*“ (R43); „*tos mi toho řek*“ (R45); „*jen nedělat ty šílený individuální chyby*“ (R77).

5.2.2 Analýza souvětných výpovědí

Souvětné výpovědi tvoří v K1 12 %, v K2 25 % a v K3 35 % celkového počtu výpovědí (v CV všech výpovědí tvoří souvětné výpovědi 20 %). Jak je vidět, poměrný výskyt těchto výpovědí se v jednotlivých komunikátech značně liší. Abychom mohli posoudit, do jaké míry tyto hodnoty (ne)poukazují na mluvenou stylizaci, je třeba do analýzy zahrnout alespoň toto další kritérium: v jednotlivých komunikátech určit počet souvětných výpovědí, v nichž je věta hlavní rozvita alespoň jednou větou vedlejší nevalenčně. Zvýšený výskyt takových souvětných výpovědí interpretujeme jako nižší míru stylizace mluvenosti v daném komunikátu (z hlediska výstavby souvětných výpovědí).

V K1 se objevuje 10 souvětných výpovědí (6 % celkového počtu výpovědí v tomto komunikátu), v nichž je věta hlavní rozvita alespoň jednou větou vedlejší nevalenčně (podtržením zvýrazňujeme věty, které jsou rozvíjeny): „*Zdravím všechny onanující Litvínováky, kteří neví, kde mají své forum...*“ (R02); „(...) *kdyby měli ukázat (...), tak z toho bude seriál (...)*“ (R10); „*Je to snajpr jak má bejt!*“ (R11); „(...) *lady kluci nemají skoro sancí pac tyhle stary knedlíci je tam nepusti*“ (R31); „(...) *to nejsou taneční nebo basket, kde to je bezkontaktní*“ (R32); „*kdyby pískali (...), tak je jenom přerušeni*“ (R42); „*Pokud*

se bude jenom faulovat, musí se vylučovat, (...)“ (R45); „na jakéj hokej cumis ze se ti libi?????“ (R51); „(...) tým jsme na to měli, abychom Litvínov dali.“ (R63); „doporučuju vsem aby koukali na 3...pac to co predvede plzen bude stat za to...“ (R65).

V K2 se objevuje 10 souvětných výpovědí (12 % celkového počtu výpovědí v tomto komunikátu), v nichž je věta hlavní rozvita alespoň jednou větou vedlejší nevalenčně (podtržením zvýrazňujeme věty, které jsou rozvíjeny): „Ten nový obchodník, který chtějí postavit je děs.“ (R06); „(...) jsem (...) proti (...) obchodaku, at uz bude vypadat jakkoliv (...) kdyby (...) investovali (...), tak by to melo vetsi uzitek...“ (R09); „Co se týče lázní, tak dokud nejsou ty opravený, vůbec se neměli pouštět do dalšího projektu jako je kulturák a taky jim to nikdo neměl povolit (i když nevím, [...]). Jediné co mě napadá je plac pro open air akce, které se nyní krčí (...)“ (R10); „Já teda nechci další obchodní dům (...) jako je na vizualizacích, (...)“ (R14); „Zachovávat dům hrůzy pro to, že skvěle charakterizuje (...)?) (...) bude fajn, až je opraví. Koukala jsem na fotky, jak to tam vypadalo, jak to tam vypadá dnes.“ (R15).

V K3 se objevuje 14 souvětných výpovědí (20 % celkového počtu výpovědí v tomto komunikátu), v nichž je věta hlavní rozvita alespoň jednou větou vedlejší nevalenčně (podtržením zvýrazňujeme věty, které jsou rozvíjeny): „(...) napise nejaky tipy, co se v tom dať delat.“ (R01); „(...) wolfram umí spočítat, (...) vše možné: počasí v místě, kde se nacházíte, (...)“ (R03); „Jestli se to takto podaří (...), my budeme nadmíru spokojeni.“ (R08); „No jestli bude test plný důkazů tak nevím nevím“ (R09); „(...) určitě mě zajímají více obecné vlastnosti limitních funkcí, které jsou důsledkem (...), než jestli nějaká (...) posloupnost (...)“ (R10); „Ač jsou příklady (...) pořád je to podlé mě problém (...) no kdyby byli na MA jen obory (...), tak bych řekl, že by to šlo (...) ale protože jsou tam (...) tak bych čístě (...). neučil...“ (R11); „existuje i postup, kterým by ho někdo (kdo chce) uměl najít. (...) jestli jste finančník pan Doc. Vávra vám určitě vysvětlí (...)“ (R12); „(...) WA se rozšířil (...) predevším proto, že (...) nahradil (...). Dokonce jsem viděl diskuzi na CNN, kde zástupci (...)“

ujišťovali (...). (...) je inspirována (...) nástupem WA jako 'běžné aplikace' (...), která navíc umí (...). Jsem toho názoru, že (...) by měl WA znát.“ (R15).

V CV je tedy 34 souvětých výpovědí (10 % celkového počtu výpovědí), v nichž je věta hlavní (příp. i některá rozvíjející věta vedlejší) rozvíta alespoň jednou větou vedlejší nevalenčně.

5.2.3 Analýza nevětých výpovědí

Přehlednou klasifikaci nevětých výpovědí najdeme např. v HRBÁČKOVĚ článku o výpovědi (2006, s. 79), kde nevěté výpovědi člení na jmenné, příslovcové, infinitivní, citoslovečné a částicové.

Nevěté výpovědi tvoří v K1 13 %, v K2 11 % a v K3 16 % celkového počtu výpovědí (v CV všech výpovědí tvoří nevěté výpovědi 13 %). Jak je vidět, poměrný výskyt těchto výpovědí se v jednotlivých komunikátech liší minimálně. Bude nás tedy dále zajímat pouze hodnota pro CV, která říká, že více než každá desátá výpověď v našem jazykovém materiálu je nevětá.

V K1 převažují částicové a citoslovečné nevěté výpovědi (11 promluv obsahuje 11 takových výpovědí), o něco méně se v tomto komunikátu objevují nevěté výpovědi jmenné (7 promluv obsahuje 10 takových výpovědí), jejichž základem je zpr. substantivum v nominativu (*Upřímná gratulace ke konci sezóny z Trínce.*) nebo – v jednom případě – vokativu (*Modráku*), a objevuje se zde také jedna infinitivní (*oklepat se*). Podrobnější rozbor si zaslouží zmíněné nevěté výpovědi částicové a citoslovečné, které nejvíce přispívají k mluvené stylizaci. Výpovědi „zdar brašule“ (R18), „to jo teda“ (R19), „zbohem pla“ (R54) a „litvínov, heja heja litvínov“ (R55), „no jo no“ (R60) řadíme k citoslovečným, neboť základem každé je citoslovce (podtržené výrazy). Za částicovou nevětou výpověď považujeme výpověď „no nic“ (R75). Do žádné ze skupin, které jsme výše uvedli, nelze zařadit nevěté výpovědi „*Díky za Kováře*“ (R71) a „*díky za nej*“ (R76), protože jejich zákla-

dem je výraz *díky*, který SSČ klasifikuje pouze jako předložku. M. Grepl mluví o frazeologizovaném predikátoru (GREPL – KARLÍK 1998, s. 474).

V K2 nacházíme 3 jmenné nevětné výpovědi: „*Souhlas*“ (R02), „*Klidova zona hned vedle frekventovane Americké tridy?*“ (R13), „*ale tahle hrůza jako kulturní památka?*“ (R14); 4 citoslovečné: „*a ejhle...*“ (R04), „*No jo...*“ (R05), „*Probůh, proč?*“, „*Chjo.*“ (R15); 1 infinitivní: „*Zachovávat dům hrůzy pro to, že...?*“ (R15).

V K3 nacházíme 7 jmenných větných výpovědí (z toho však třemi jsou hypertextové odkazy³⁷, které níže rozebereme), dále 2 částicové³⁸: „*přesně*“ (R07), „*tak tak..*“ (R14); a 2 infinitivní: „*No učit matika a neučit počítání*“ (R11). Nyní podrobněji rozebereme zmíněnou první skupinu: R01: „*Jako treba <http://>.* “; samotné odkazy v R03, R04 – všechny hypertextové odkazy interpretujeme jako jmenné nevětné výpovědi. Poslední dva příklady (R03, R04) by šlo interpretovat též jako eliptické větné výpovědi: „*(Podívejte se) (na) <http://>.* “.

V kap. 5.2.1 jsme se zmínili o neostré hranici mezi eliptickými větnými a nevětnými výpověďmi. Zde uvádíme některé příklady z našeho jazykového materiálu (K3), které tuto neostrou hranici ilustrují: „*Moc pěkné ... Takže všichni z MS2 povinně*“ (R02); „*Nic víc*“ (R12); „*Zajímavé*“ (R13) – tyto nevětné výpovědi bychom mohli též považovat za větné eliptické: „*(To) (je) moc pěkné*“; „*Takže všichni z MS2 (to) (budete používat) povinně*“; „*Nic víc (je) (nezajímá)*“; „*(To) (je) zajímavé*“.

5.3 Morfologická a lexikální výstavba zkoumaných komunikátů

V této kapitole se zabýváme jazykovými prostředky roviny morfologické a lexikální, které přispívají k mluvené stylizaci promluv ve zkoumaných komunikátech. V rovině morfologické se jedná o nespisovné a hovorové tvary slov, v rovině lexikální je repertoár těch-

37 Hypertextové odkazy nahrazujeme v ukázkách výpovědí symbolem <http://>.

38 SSČ hodnotí výraz „přesně“ pouze jako příslovce, jako příklad uvádí větu „je to přesně tak“. Náš příklad však hodnotíme jako přitakací částici (tak hodnotí SSČ např. výrazy *ano*, *jo*). Výraz „tak tak“ hodnotíme též jako přitakací částici (SSČ uvádí výraz *tak* pouze jako částici navazovací).

to jazykových prostředků širší: od nespisovných lexémů (včetně neohebných slovních druhů), které zahrnují expresivní a slangové výrazy, po nejrůznější pojmenování založená na přenášení významu (takovými pojmenováními je vystavěna řada promluv v K1). V této práci bohužel není prostor pro detailní kvalitativní rozbor všech těchto jazykových prostředků. Omezíme se proto jen na jejich kvantitativní zhodnocení ve všech třech komunikátech a CV a uvedeme příklady.

Nutno upozornit, že nejsme schopni interpretovat význam všech slangových výrazů a stejně tak některých výrazů frazeologické a metaforické povahy. Ani o to neusilujeme a stejně jako v předchozích kapitolách si všímáme především formy a poměrného výskytu těchto jazykových prostředků. Dodejme, že ne vždy jsme schopni jednoznačně určit, zda se vůbec jedná o zmíněné lexikální jednotky (např. hokejový slang v K1 nemůžeme jakožto zájmově nezasvěcení spolehlivě interpretovat, ba ani identifikovat).

K jazykovým prostředkům stylizace mluvenosti v rovině morfologické řadíme pouze nespisovné a hovorové tvary slov, které byly utvořeny nespisovnou/hovorovou příponou nebo koncovkou (morfem). Pokud je nespisovné/hovorové celé slovo, což se týká všech neohebných slovních druhů (srov. např. výrazy *akorát, teda, holt, no, jo, přeci*), považujeme tyto výrazy za prostředky stylizace mluvenosti v rovině lexikální (viz dále). Naopak je-li takovým jazykovým prostředkem jazyková jednotka nižší než morf (srov. např. výrazy *bejt, votočíme, nevím*), řadíme tyto prostředky do roviny foneticko-fonologické (viz kap. 5.4).

V K1 je 18 promluv (23 % celkového počtu), v nichž nacházíme alespoň jeden výraz obsahující některý z jazykových prostředků stylizace mluvenosti v rovině morfologické (srov. výše). V K2 je takových promluv 7 (50 % celkového počtu), v K3 to jsou 3 promluvy (20 % celkového počtu). Porovnáme-li celkový počet promluv s alespoň jedním morfologickým prvkem mluvené stylizace (28) s CV všech promluv (107), zjistíme, že takové promluvy tvoří 26 %.

Nespisovné tvary slov výrazně převažují nad hovorovými. Příklady tvarů slov s nespisovnými a hovorovými koncovkami (nespisovné tvary jsou podtrženy rovnou čarou, hovorové vlnovkou): „pálí vostrýma“, „malinkej trpaslíček“, „ráda jí (architekturu) obdivuju“, „dokáže posoudit vaší krásu“, „takovýdle chytrý fanoušky bych hnal“, „tyhle stary knedlici je tam nepusti“, „je to zasloužený“, „co jste všichni tak rozhozený“, „ověšená billboardama“, „co to hrajou“, „doporučuju“, „lidi se jí vyhýbají“. Do morfologické roviny řadíme také elizi přípony: „*tos mi toho řek(l)*“.

V rovině lexikální řadíme k prvkům stylizace mluvenosti zejm. expresivní a slangové výrazy, dále také nespisovné a hovorové lexémy nebo citoslovecné výrazy. V K1 se objevuje 38 promluv (49 % celkového počtu), které obsahují alespoň jeden z uvedených jazykových prostředků. V K2 je takových promluv 9 (64 % celkového počtu), v K3 to jsou 3 promluvy (20 % celkového počtu). Porovnáme-li celkový počet promluv s alespoň jedním lexikálním prvkem mluvené stylizace (50) s CV všech promluv (107), zjistíme, že takové repliky tvoří 47 %.

V K1 jsou expresivními jazykovými prostředky nejčastěji deminutiva a vulgarismy. Najdeme zde také např. expresivní kompozita (*arcidement*, *ropofans*, *prasohokej*) jako prostředky jazykové aktualizace. Výskyt expresivních jazykových prostředků je výrazně nižší v K2, uveďme alespoň tyto dva: hanl. označení *héééřečka* a výraz *nehrábnout* (*na něco*) ve smyslu, že někdo něco neudělal. V K3 nenacházíme žádný expresivní lexém, kterým by byla stylizována mluvenost u některé z promluv. K expresivitě ještě dodejme, že pro K1 je – na rozdíl od zbylých dvou komunikátů – charakteristickým rysem časté přenášení významů³⁹ a často se jedná právě o expresivní vyjádření. Srov.: „*onanující Litvínováci*“ (R02); „*orbit je dneska na rucník*“ (R03); „*1929 podvratných rudochů*“ (R09); „*seriál delší než Tak jde čas*“ (R10); „*pálí vostrýma*“ (R11); „*honí si tričko a pindíka na cizím fóru*“ (R13); „*Bez na sichtu tavit Indickou ocel.*“ (R16); a mnoho dalších. Objevují se zde

39 KOPECKÝ (2007, s. 63) se v souvislosti se slangem v elektronické komunikaci zmiňuje o tom, že „*typická jsou nejruznější obrazná pojmenování, tvořená většinou na základě metafor.*“

však také lexikalizované metafory, např. „*opičit se*“ v R08 nebo „*výplod chorého mozku*“ v R14 (jejich lexikalizované významy uvádí SSČ).

V našem jazykovém materiálu se také objevují již zmíněné slangové výrazy, dále nej-
různější nespisovné a hovorové lexémy (v této části se zabýváme pouze těmi, které jsme
nezařadili do roviny morfologické) nebo citoslovečné výrazy. Jak jsme již uvedli, slangová
pojmenování se vyskytují pouze v K1 a považujeme za ně např. slova *snajpr*, *hákovat*, *ku-
chyně*, *stadak*. Příklady nespisovných lexémů: *šichta*, *flákat*, *vejvar*; univerbizovaná poj-
menování: *přesilovka*, *vlastňák*, *obchodák*, *kulturák*. Příklady hovorových lexémů (dle
SSČ): *beztak*, *jen ve spojení jen co je pravda*. Zvlášť uveďme nejfrekventovanější hovo-
rovou částici *no* (6× v K1, 5× v K2, 4× v K3) a obecněčeskou částici *jo* (4× v K1, 1×
v K2); v jednom případě (K2-R15) je výraz *jo* citoslovcem.

5.4 Zvláštní prvky v rovině foneticko-fonologické a grafické

Jazykové prostředky roviny foneticko-fonologické a grafické jsou dalším výrazným
prostředkem stylizace mluvenosti, který se v našem jazykovém materiálu objevuje. V této
kapitole (stejně jako v kap. 5.3) porovnáme jejich výskyt v jednotlivých komunikátech a
zhodnotíme, nakolik jsou zastoupeny v CV. Do roviny foneticko-fonologické řadíme pou-
ze jevy, kde ke změně (oproti normě užívané v psaných projevech) dochází na úrovni hlás-
kové a kde tato hláska není zároveň morfem. Výjimku tvoří jevy úzce související s vý-
slovností (zejm. jejím usnadňováním), jako jsou např. tyto zápisy nespisovné výslovnosti:
pac, *rači* (srov. JANDOVÁ a kol. 2006, s. 90–91).

V K1 se v 17 promluvách (22 % celkového počtu) objevuje alespoň jeden hláskový
prostředek, který přispívá k mluvené stylizaci dané promluvy. V K2 se alespoň jeden ta-
kový prostředek objevuje pouze v jedné promluvě (7 % celkového počtu), v K3 ve dvou
promluvách (13 % celkového počtu). Porovnáme-li celkový počet promluv s alespoň
jedním hláskovým prostředkem mluvené stylizace (20) s CV všech promluv (107), zjistí-
me, že takové promluvy tvoří 19 %. Příklady konkrétních jevů: konkurence *y > ej* (*bejt*),

nenáležitě krácení (*nevim*) a dlužení (*héééřečka*) hlásek, zápis nespisovné výslovnosti (*ta-kovýdle, pac, rači*), hlásková elize (*maj, dyť, di, dostanem, ste, chjo, daj*) a proteze (*voto-čit*).

Zvláštní grafické prvky stylizace mluvenosti se týkají pouze K1. Řadíme k nim absenci interpunkčních znamének (objevuje se zejm. v promluvách napodobujících spontánní mluvený projev; srov. s. 31), zvláštní zápis některých grafémů, o němž mluví E. Jandová (JANDOVÁ a kol. 2006, s. 90), a zmnožování grafémů či interpunkčních znamének: „*je taaammmmmmmmmmmmmmmmm*“ (K1-R06); „*co to hrajou??????*“ (K1-R28); „*Straka soo-ooooooooo*“ (K1-R33); „*běžte do hajzzzlíkuuuu*“ (K1-R52) (srov. tamtéž s. 36).

Závěr

V této práci jsme si za cíl stanovili provést komplexní komunikační a jazykovou analýzu jazykového materiálu pocházejícího z WDF, a to dle zvolených kritérií. Kritéria pro komunikační analýzu i pro analýzu jazykové výstavby (kritéria pro jednotlivé jazykové roviny) jsme uvedli v příslušných kapitolách. Zvláštní kapitolu jsme věnovali tomu, jak proběhl sběr jazykového materiálu pro tuto práci.

V komunikačních situacích, z nichž vzešly komunikáty analyzované v této práci, se uplatňují nejrůznější stylové faktory (pozornost jsme věnovali pouze stylovým faktorům objektivním⁴⁰, dále OSF). Tyto OSF se projevují v komunikačních vlastnostech, které jsme popsali v kap. 4. V souladu s nejnovější *Současnou stylistikou* (ČECHOVÁ a kol. 2008, s. 80–82) konstatujeme, že v komunikátech, jež jsme analyzovali v této práci, se jako OSF („užitá forma komunikátu“) uplatňuje pouze psanost. Ostatní OSF (vyjma kódu komunikace) se u jednotlivých komunikátů více či méně liší.

Z hlediska teorie funkčních stylů, jak je pojímá zmíněná *Současná stylistika* (ČECHOVÁ a kol. 2008), zkoumané komunikáty jednoznačně náleží stylu prostěsdělovacímu (srov. kapitolu v této publikaci, na niž odkazujeme v pozn. 11), u K3 můžeme říci, že vykazuje též rysy funkčního stylu odborného (srov. MÁLKOVÁ 2004, s. 291). Ve všech komunikátech je uplatněn nejvíce slohový postup informační, v menší míře též některé další postupy (např. popisný, výkladový).

Při analýze jazykové výstavby jsme zjišťovali, které jazykové prostředky jednotlivých jazykových rovin typické pro *mluvenou* formu komunikace se objevují v *psané* formě komunikace na WDF. Které jazykové prostředky lze považovat za typické pro mluvenou komunikaci, jsme posuzovali podle údajů v pracích různých autorů. Vybrané jazykové

40 *Současná stylistika* (ČECHOVÁ a kol. 2008) uvádí tyto objektivní stylové faktory: Základní funkce komunikátu, užitá forma komunikátu – mluvenost a psanost, kód jazykové komunikace, ráz komunikátu, místo a čas komunikace, adresáti, míra spontánnosti a připravenosti komunikace, téma a jeho uchopení.

prostředky jsme popsali, rozhodujícím výsledkem analýzy však není jejich počet, nýbrž poměrný výskyt v rámci CV, tedy ve všech DP, jež obsahuje náš jazykový materiál.

Analyzovali jsme celkem 107 DP obsažených ve třech vzájemně nesouvisejících komunikátech, jejichž kompletní podoby uvádíme v přílohách. Zjistili jsme, že se téměř všechny tyto DP kryjí s promluvami, že pouze 1 DP (necelé % vzorku) obsahuje více než 1 promluvu (konkrétně 2 promluvy). Jednovýpovědní promluvy tvoří 31 % CV analyzovaných promluv a značná část těchto promluv (42 %) sestává z eliptických větných a nevětných výpovědí, což ukazuje na mluvenou stylizaci těchto promluv.

U vícevýpovědních promluv jsme při analýze mezivýpovědních vztahů zaznamenali tyto prostředky mluvené stylizace: těsné juxta pozice a asyndetická souvětná výpovědní spojení determinační. Zatímco těsné juxta pozice jakožto způsob řazení výpovědí zaujímají 24 % v CV zastoupení formálních mezivýpovědních vztahů – vedle volných juxta pozic, junkcí, konexí a vsouvání –, asyndetická souvětná výpovědní spojení determinační se vyskytují jen v několika ojedinělých případech (všechny tyto případy jsme uvedli na s. 30).

V nadpromluvové rovině jsme poukázali na různý poměrný výskyt navazujících a reagujících promluv v jednotlivých komunikátech. V řadě, kterou tvoří zkoumané komunikáty (K1, K2, K3), se snižuje poměrný počet navazujících promluv a zvyšuje počet reagujících. K1 obsahuje nejvíce (K3 naopak nejméně) promluv, u nichž nelze jednoznačně určit, zda reagují na předešlé promluvy. Promluvový komplex zachycený v K1 se touto charakteristikou blíží značně spontánní komunikaci na chatu, naproti tomu promluvový komplex v K3 má blíže např. k méně spontánní dialogické e-mailové korespondenci.

V rovině syntaxe výpovědi i textu jsme za CV považovali vždy celkový počet daných syntaktických jednotek nebo syntaktických vztahů v jednotlivých komunikátech, což velmi omezuje možnost jakéhokoli zobecňování, a to i v rámci jazykového materiálu, který jsme analyzovali v této práci, neboť některé promluvy jsou mnohem rozsáhlejší ve srovnání s ostatními. Navíc vzorek jazykového materiálu není svým rozsahem úměrný vzorku při-

spěvatelů. Vzhledem k rozsahu většiny DP na WDF nebylo možné tento rozpor vyrovnat (vzít vzorek přispěvatelů a tomuto vzorku úměrný rozsah jazykového materiálu, který tito přispěvatelé vyprodukovali).

V K1 jsme na úrovni výpovědi zaznamenali vyšší poměrný výskyt eliptických (sou)větných výpovědí vzhledem ke zbylým dvěma komunikátům a naopak nejnižší poměrný výskyt nevalenčně rozvíjených vět hlavních v rámci souvětých výpovědí (v K3 zaznamenáváme nejnižší míru stylizace mluvenosti ve výstavbě souvětých výpovědí ve srovnání se zbylými komunikáty). Poměrný výskyt nevětných výpovědí se v jednotlivých komunikátech liší minimálně (v CV analyzovaných výpovědí tvoří nevětné výpovědi 13 %).

Výskyt jazykových prostředků, které přispívají k mluvené stylizaci, jsme v rovinách nižších než výpověď posuzovali jinak, než tomu bylo u vyšších jazykových rovin (viz výše). Např. v rovině morfologické by nemělo smysl zjišťovat počet všech stylově příznakových morfů a porovnávat jej s CV všech morfů v každém komunikátu. Namísto toho hledáme v každém DP alespoň jeden prostředek dané jazykové roviny přispívající k mluvené stylizaci (např. hovorový tvar slova), a nacházíme-li jej, hodnotíme tento DP jako mluveně stylizovaný a nezohledňujeme, zda obsahuje pouze jeden či více takových prvků.

Zjistili jsme, že 47 % replik (z CV všech replik ve všech komunikátech) obsahuje alespoň jeden jazykový prostředek roviny lexikální, který přispívá k mluvené stylizaci těchto replik. V případě jazykových prostředků roviny morfologické to je 26 %, nejméně (19 %) to je v případě replik obsahujících tyto jazykové prostředky v rovině foneticko-fonologické a grafické. Z toho, co jsme výše uvedli, vyplývá, že mluvená stylizace je nejvýraznější v K1, a to ve všech jazykových rovinách, které jsme analyzovali.

Literatura

- ČECHOVÁ, M. a kol.: *Stylistika současné češtiny*. Praha : ISV, 1997.
- ČECHOVÁ, M. a kol.: *Čeština – řeč a jazyk*. 2., přeprac. vyd. Praha : ISV, 2000.
- ČECHOVÁ, M. a kol.: *Současná česká stylistika*. Praha : ISV, 2003.
- ČECHOVÁ, M. a kol.: *Současná stylistika*. Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008.
- ČMEJRKOVÁ, S.: Čeština v síti: Psanost či mluvenost? (O stylu e-mailového dialogu). *Naše řeč*, 1997, roč. 80, č. 5, s. 225–247.
- ČMEJRKOVÁ, S.: E-čeština. *Čeština doma a ve světě*, 2006, roč. 14, č. 1–4, s. 4–15.
- Encyklopedický slovník češtiny*. Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2002.
- GREPL, M. – KARLÍK, P.: *Skladba češtiny*. Olomouc : Votobia, 1998.
- HOFFMANNOVÁ, J.: Různé podoby současné komunikace: mezi mluveností a psaností (1. část). *Český jazyk a literatura*, 2010–2011 (2010), roč. 61, s. 62–70.
- HOFFMANNOVÁ, J.: Různé podoby současné komunikace: mezi mluveností a psaností (2. část). *Český jazyk a literatura*, 2010–2011 (2011), roč. 61, s. 176–184.
- HRBÁČEK, J.: *Nárys textové syntaxe spisovné češtiny*. Praha : Trizonia, 1994.
- HRBÁČEK, J.: Promluva. *Naše řeč*, 2003a, roč. 86, s. 1–4.
- HRBÁČEK, J.: Promluvový komplex. *Český jazyk a literatura*, 2002–2003 (2003b), roč. 53, s. 169–174.
- HRBÁČEK, J.: Výpověď. *Český jazyk a literatura*, 2006–2007 (2006), roč. 57, s. 74–82.
- CHROMÝ, J.: Vachkovo pojetí psaného jazyka v kontrastu s běžnou (nejen internetovou) komunikací. *Čeština doma a ve světě*, 2006, roč. 14, č. 1–4, s. 53–57.
- JANDOVÁ, E.: *Konverzace na WWW chatu*. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2006a.
- JANDOVÁ, E.: Úvodní repliky při komunikaci na WWW chatu. *Čeština doma a ve světě*, 2006b, roč. 14, s. 17–26.
- JANDOVÁ, E. a kol.: *Čeština na WWW chatu*. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2006.

- KOPECKÝ, K.: *Moderní trendy v elektronické komunikaci*. Olomouc : Hanex, 2007.
- KOŘENSKÝ, J. a kol.: *Komplexní analýza komunikačního procesu a textu*. České Budějovice : Pedagogická fakulta, 1987.
- MÁLKOVÁ, J.: Čeština v textech „chatu“, elektronické pošty a krátkých textových zpráv (nové formy komunikace mladé generace využívající nových informačních technologií). In: *Jazykověda : sborník prací FF OU věnovaný životnímu jubileu prof. PhDr. Jaroslava Hubáčka, CSc., a doc. PhDr. Naděždy Bayerové, CSc.*, č. 4, s. 289–295. Ostrava : Ostravská univerzita, 2004.
- MÜLLEROVÁ, O.: *Mluvený text a jeho syntaktická výstavba*. Praha : Academia, 1994.
- Příruční mluvnice češtiny*. 2. vyd. Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008.
- Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Vyd. 4. Praha : Academia, 2005.
- VAŇKOVÁ, J. – VEJVODOVÁ, J.: K navazování kontaktu v elektronické konferenci o užívání sítí typu Internet. In: *Jazyk a literatura XVII : sborník katedry českého jazyka a literatury*, s. 8–13. Plzeň : Západočeská univerzita, 2000.

Resumé

The purpose of the thesis is to analyse the language material collected from 3 different web forums for aspects of the language structure as well as the communication process. The main criteria of the analysis are connected with the spoken and written language characteristics (its distinctive criteria). These criteria were drawn from various works that deal with this topic. The thesis puts greatest emphasis on text and sentence syntax analysis (describes the spoken language phenomena that appear also in the written form of communication via web forums).

The first chapter puts web forums briefly into the context of some other forms of computer-mediated communication (e.g. chat and email). Then, in chapter 2, the criteria of the analysis are discussed in general. Concrete criteria used in both quantitative and qualitative analysis are defined in more detail in the following chapters (4, 5) dealing with the analysis. Chapter 3 describes the structure of the language material and sources it was collected from.

Chapter 4 analyses the language material for aspects of the communication process. The texts written on web forums (the kind we analysed) are available to everyone who comes to this forum's web page until the author (or administrator) deletes them, so the communication event often lasts much longer than the time when people send their messages.

Chapter 5 analyses the language material for aspects of the language structure (it deals with syntactic, morphological, and lexical analysis). It also comments some special phonetic and graphic phenomena. This language analysis is based on quantitative data (see Appendix 4).

Přílohy

Příloha č. 1: Komunikát č. 1 (K1)

(...)

1 18:23 | **syčák** | vary jedou

2 18:27 | **joeyt** | Zdravím všechny onanující Litvínovány, kteří neví, kde mají své forum... [OBJ]

3 18:32 | **syčák** | orbit je dneska na rucnik

4 18:32 | **godzilak** | Vyry 5 : 0 [OBJ] [OBJ] [OBJ]

5 18:32 | **godzilak** | Je tam ... [OBJ]

6 18:32 | **syčák** | je taaammmmmmmmmmmmmmmmm

7 18:33 | **pytlik4** | vostriz [OBJ] [OBJ] [OBJ] [OBJ]

8 18:34 | **joeyt** | Kéž bychom se dokázali opičit po Varech [OBJ]

9 18:36 | **jac** | Zdravím všech 1929 podvratných rudochů

10 18:38 | **Chuckie** | pěkně Vostříž, hezky ukázali loket reprezentanta v xichtě, akorát kdyby měli ukázat všechny litvínovský, tak z toho bude seriál delší než Tak jde čas:)

11 18:43 | **valloire** | Jo, Vostřák, začne playoff a pálí vostrýma. Je to snajpr jak má bejt! [OBJ] [OBJ] [OBJ]

12 18:47 | **pytlik4** | TO: špona znamena ze mas 150cm 45kg a delas machra u netu ty trubko [OBJ] [OBJ] [OBJ] [OBJ]

13 18:49 | **joeyt** | špona: si zase malinkej trpaslíček honí tričko a pindíka na cizím foru, co [OBJ]

14 18:53 | **joeyt** | To jsou výplody chorých mozků na Třineckém foru... Já nevím, jak mohou slepci koukat na televizi... [OBJ]

15 18:55 | **martin21** | Kluci zdravím z Varů, Vy vyhrajte jako včera a my to musíme udržet! Jsme s vámi západní Čechy!

16 18:56 | **fcela** | TO: špona Bez na sichtu tavit Indickou ocel.

17 18:59 | **písař** | TO: martin21 jen se neboj a hezky ty sešívky trhejte na kusy dál! [OBJ] [OBJ]

18 19:00 | **písař** | TO: Chuckie zdar brašule [OBJ] Jsi tam? [OBJ]

19 19:05 | **Majkl.97** | TO joeyt: to jo teda [OBJ] jenom jestli ty klucí třinecký nekoukaj na nějakej polskej zápas :D to by odpovídalo :D takovýdle chytrý fanoušky bych hnal [OBJ] [OBJ]

20 19:11 | **syčák** | no to snad ne

19:11 | **Chuckie** | písář: nejsem,
bohužel [OBJ]

21
proboha arcidement má štěstí jako
prase ...

22 19:12 | **godzilak** | To snad ne tohle ...
[OBJ]

23 19:14 | **syčák** | vary 6:0

24 19:14 | **Chuckie** | nevadí, oklepat se,
jede se dál ...

25 19:27 | **syčák** | a je to [OBJ]

26 19:27 | **Chuckie** | kurwa dyť Jánský
před gólem hákovał, proč jim to do
hajzlu furt prochází!!!

27 19:27 | **VIVA.PLZ** | Do háje s celým
Jeřábkem tvl [OBJ] [OBJ]

28 19:27 | **IIIIIII** | co to hrajou?????
ty si tam tímhle nezaslouží dostat:(

29 19:28 | . | co je to s nima do
p.rdele???

30 19:29 | **syčák** | Faul na Jeřábka
Jánskému prošel, hosté se tak dostali
do brejku. Z trestné naskočivší
ONDŘEJ MARTINKA překonal z
levé strany Horčičku

19:29 | **kulicek** | straka hraje pekny
hov.no ale bude tam porad ,vlasak to
31 sami.lady kluci nemaji skoro sancí
pac tyhle stary knedlici je tam
nepusti...sami si to serou bl.bci [OBJ] ((

32 19:31 | **rumek** | TO: Chuckie: ty jsi
ubřečený, to nejsou taneční nebo
basket, kde to je bezkontaktní !!!

33 19:31 | **kulicek** | Straka
sooooooooooooo [OBJ] (((((at jde do
pr.dele celej pan profesor straka.....

34 19:32 | **Chuckie** | rumek: a proto maj
procházet fauly? Co meleš,
člověče ...

35 19:32 | **VIVA.PLZ** | TO: kulicek Jdi
do píčy zsa tohle bych ti rozmlátil
hlavu ty ko.kote

36 19:33 | **badboy27** | jeden gol si dáme
sami a druhej nám daj rozhodčí, no
ale stejně to otočíme v klidu

37 19:33 | **Abel** | Nedaj si prihravku...
takhle je neudelaj...

38 19:33 | **Chuckie** | špona: zeptám se
úplně normálně, snad je v to hranici
tvojí deb*lity, co Plzeň "bonzla"?

39 19:34 | **Chuckie** | ale trápí se,
nepřihrajou si, Stračena to vodí až do
kuchyně ... kdyby rači střílel:(

- 19:35 | **Majkl.97** | TO špona: no
40 hokejbal hraje pěkně na hovno, jen
co je pravda [OBJ]
-
- 19:35 | **katapult** | TO:
41 badboy27 ?????? Všichni Vám
ubližují, vid'.
-
- 19:36 | **rumek** | TO: Chuckie od toho
42 tam jsou rozhodčí, kdyby pískali
všechny takové souboje, tak je jenom
přerušeni.... [OBJ]))
-
- 19:38 | **rumek** | TO: Chuckie A teď
43 ten Stránský šel sedět neprávem ne?
To nebyl faul !
-
- 19:38 | **Abel** | vypinam to od toho
44 boli oci...
-
- 19:38 | **Chuckie** | rumek: to taky vím,
že tam od toho není Vojtek ... tos mi
45 toho řek. Pokud se bude jenom
faulovat, musí se vylučovat, počet
faulů nijak nemůže ovlivnit to, jestli
je písknu ...
-
- 19:41 | **Johnny71** | hoši bojujte
46 nenechte ty ropáky přece vyhrát....nic
horšího než Litvínov a jejich
ropofans v lize neexistuje!
-
- 19:41 | **kulicek** | viva je silnej
47 [OBJ]))))))
-
- 19:42 | **syčák** | takovy chyby
48
-
- 19:42 | **Josef Ř.** | Vykydáno
49
-
- 19:42 | **Chuckie** | Modráku [OBJ] (
50
-
- 19:42 | **kulicek** | viva na jaký hokej
51 cumis ze se ti líbí?????na Vary????
-
- 19:42 | **Batiggia** | Jsem šťastný 1:3,
52 běžte do hajzzlíkuuuu!
-
- 19:43 | **Chuckie** | Battagie: ty též, ty
53 též ...
-
- 19:44 | **vcv** | klucí co to flákáte
54 zbohem pla
-
- 19:44 | **jooooooooooooo** | litvínov,
55 heja heja litvínov.... [OBJ] [OBJ] [OBJ]
-
- 19:44 | **Tears** | Upřímná gratulace ke
56 konci sezóny z Třince.... [OBJ] [OBJ]
-
- 19:44 | **Káá** | Třetí gól jasně
57 Šulcův!!!!!!!!!!
-
- 19:45 | **hurák** | tak letos poslední
58 zápas, aspon, že jsem na
stadaku...škoda...všechno bylo k
ničemu a navíc asi budeme beztak
10. [OBJ]
-
- 19:45 | **joeyt** | Tak ti nevim Karle, to
59 je hokej... Hold vyhraje šťastnější [OBJ]
-
- 19:45 | **Chuckie** | koukám, že situace
60 Plzně přilákala supy s
administrativně přiděleným pohárem
[OBJ] no jo no ...

61 19:46 | **f.l.o.o.** | v klidu chlapi...hraje se minimalne 60 minut =o)

62 19:46 | **vcv** | di do pr. z litvinovem

63 19:47 | **hurák** | A bohužel je to zasloužený. Musímjasně přiznat, že Jelínek to PO nezvládl, tak jako někteří hráči. Je to škoda, tím jsme na to měli, abychom Litvínov dali. Tolik skleslých obličejů, co je tady po tom třetím голу, to je smutný obrázek. Paradoxně rozhodl takřka vlastní gol.

64 19:47 | **Jenda31** | Ve druhé třetině zasahoval Horčičika třikrát a dostal tři góly, co dodat. Budeme msuet zase čekat na další sezonu [OBJ]

65 19:48 | **f.l.o.o.** | doporučuju vsem aby koukali na 3...pac to co predvede plzen bude stat za to...marian je nabudi a kluci roztoci peklo...sejdeme se tady cca za 40.minut...pak muzete psat ty vase moudra =o)

66 19:48 | **syčák** | místo vyrovnání dostanem třetí [OBJ]

67 19:48 | **google** | Ale na střely je to asi 23:8 pro Plzeň...

68 19:49 | **Litvínovští střelci** | TO: Johnny71 Za to vy jste ty nejlepší co? stejně skončíte v extralize a budete hrát ve varech na náměstí.

69 19:49 | **f.l.o.o.** | TO: ChemopetrolOlé ty jsi ale hlupacek vid? [OBJ] budu hadat ze sedis doma na gauci...at zijou naplavy :D

70 19:49 | **google** | Ještě není konec... Máme převahu, zatím to byla jen smůla... ještě budeme mít plno přesilovek, vyhraje v prodloužení

71 19:50 | **Címák** | Díky za Kováře,stejně ste na výborný Litvínov neměli! [OBJ]

72 19:50 | **f.l.o.o.** | TO: Litvínovští střelci : mas pravdu..my hrajeme...HRAJEME...hokej...to co predvadite vy..je spise zednicka prace :D pockej...jo.uz vim..betonarina :D

73 19:51 | **ProPlzen** | Já nevím co jste všichni tak rozhozený, tohle je v hokeji normální a máme před sebou 20 minut,dlouhá doba,a věřím že s výsledkem ještě něco uděláme!

74 19:51 | **chessmaster** | TO: google snad, ale už moc nevěřím [OBJ]

75 19:51 | **od.roku.1984** | sem na stadionu. tohle si nezasloužili.. no nic..

76 19:51 | **f.l.o.o.** | TO: ProPlzen [OBJ] konecne rozumny nazor...diky za nej

19:53 | **Chuckie** | votočit se to může,
jen nedělat ty šílený individuální
chyby. Je škoda, že Litvínov
dostaneme do sedla sami, dvě prohry
77 v Litvínově, kombinace špatných
výkonů Plzně a rozhodčími
respektovaný prasohej Litvínova,
teď si dáme vlastňáka ... taková série
blbec. Ale ještě to votočíme!

(...)

DISKUSE K ČLÁNKU

Odpůrci bourání plzeňského Inwestu mají nový plán. Udělat z něj památku.

-
- 1 *No to je výborný* | Mrs. Robinson | 20.5.2011 20:07
[OBJ] to by tam ta hrůza mohla strašit dál...doufám, že tenhle "plán" nevyjde.[OBJ][OBJ][OBJ]
-
- 2 *Re: No to je výborný* | Celestyn z Celestynowa | 20.5.2011 20:20
Souhlas. Je treba aby tam strasilo neco desivejsiho :-)
-
- 3 *Re: No to je výborný* | kosobecný | 20.5.2011 23:02
[OBJ][OBJ]
-
- 4 *Re: No to je výborný* | Mrs. Robinson | 21.5.2011 8:36
Nic děsivějšího být nemůže...staší se projít tou pasáží[OBJ] lidi se jí vyhýbají, sama jsem tam nebyla už pár let, ta stavba mne odpuzuje[OBJ][OBJ] o celkovém vzhledu ani nemluvě. Leta se tomu říká "Dům hrůzy u Radbuzy" a ejhle...najednou je z toho kulturní památka[OBJ][OBJ] to je parodie[OBJ]
-
- 5 *Re: No to je výborný* | petr4770 | 21.5.2011 23:33
No jo...tak raději blbej obchodák co?Nevím kudy jsi lezla,ale dá se tím projít úplně v pohodě a stovky lidí tam denně projdou...no asi héeéerečka co?Ty parodie...[OBJ]
-
- 6 *Re: No to je výborný* | ovoce33 | 23.5.2011 18:28
také se přimlouvám, aby "dům hrůzy " zůstal, a přistavělo se něco směrem k Tesco.Ten nový obchodák, který chtějí postavit je děs.Ona tu nestačí škaredá Plaza?Copak v Plzni už nestačí všechny obchodáky?
-
- 7 *No....* | eurogo | 20.5.2011 23:08
ne že by to současný bylo nějak extra, ale to nový není o nic lepší. Avšak stav ještě dobrý, místo toho aby nějak vyřešili Městské Lázně.
-
- 8 *Re: No....* | petr4770 | 21.5.2011 23:31
Myslíte staré Městské lázně?Ty patří stejné firmě a nehrábla na ně [OBJ]
-

Reknu to asi takhle | Sislik | 20.5.2011 23:46

- 9 "dum hrůzy" není nic nadherného, ale za ty roky jsem si zvyklý :) proti zbourání v zásadě nejsem, ale jsem jednoznačně proti Arene nebo obecně dalšímu obchodáku, ať už bude vypadat jakkoliv, to ať tam radši stojí to, co tam je teď... jinak souhlasím s kolegou - kdyby radši ty peníze investovali do lázně vedle, tak by to mělo větší užitek...
-

jen at je pryc | apendix | 21.5.2011 1:04

- Co se týče lázně, tak dokud nejsou ty opravené, vůbec se neměli pouštět do dalšího projektu jako je kulturák a taky jim to nikdo neměl povolit (i když nevím, zda někdo měl pravomoc to zastavit). Osobně jsem pro, aby dům hrůzy odstranili, avšak nejsem pro arénu. Ideální by bylo, kdyby se domluvili s městem a to by tam udělalo nějakou klidovou odpočinkovou zónu. Investor ať si tam klidně postaví nějakou menší zástavbu s rozumným využitím (= ne prvoplánově obchodák, proč by tam nemohla být kavárna nebo restaurace s velkou zahrádkou, případně prostor pro pár mini obchůdků). To jistě nebude pro investora tak nákladné a zbytek rozpočtu může věnovat těm vzpomínaným lázním... Bohužel se ztrácí myšlenka zachování prostoru pro kulturu. Jediné co mě napadá je plac pro open air akce, které se nyní krčí za OC Plaza.
-

Re: jen at je pryc | AAA2 | 24.5.2011 9:49

- 11 No nákladně to jistě nebude, ale investor je od slova investovat, tudíž očekávat návratnost svých peněz. A nějaká kavárna a pár miniobchůdků to žádný vejvar nebude. Tak si to mělo vykoupat místo a postavit si tam parku kolik chce, ne?
-

Tak nevím | johny11 | 21.5.2011 9:06

- 12 jestli je lepší tahle hrůza nebo ta, co tam má vyrůst [ob] [ob] [ob] Proč prostě nemůžou udělat nějakou klidovou zónu uprostřed města [ob] Nyní je ovšem, jak píše předchůdci, prioritou opravit a zvelebit lázně. Ty podle mě straší víc než dům hrůzy.
-

Re: Tak nevím | AAA2 | 24.5.2011 9:48

- 13 Klidová zóna hned vedle frekventované Americké třídy? A uprostřed města je snad náměstí a to je trochu jinde, ne?
-

.. | *prick* | 21.5.2011 10:29

- 14 Já teda nechci další obchodní dům v centru města, ještě takhle obyčejnej a hnusnej jako je na vizualizacích, ale tahle hrůza jako kulturní památka? To tam takhle ověšená billboardama bude strašit dalších xxx let? To snad ne...

Přidám se | *menhet* | 24.5.2011 10:36

- Já se přidám k části diskutujících: Ano, jsem pro, aby se dům hrůzy zboural. Ne, nejsem pro, aby tam vyrostla Arena.
Zachovávat dům hrůzy pro to, že skvěle charakterizuje totalitní architekturu?
Probůh, proč? Mám ráda architekturu, ráda jí obdivuju, ale u kulturáku není co obdivovat.
- 15 Arena je prostě další nákupní centrum, možná by se měl investor trochu zamyslet nad tím, jak to zapadne do prostoru, přes řeku proti muzeu a vedle, již zmíněných, městských lázní.
Těch je taková škoda, každý den tam čekám na trolejbus, každý den na ně koukám a říkám si, že bude fajn, až je opraví. Koukala jsem na fotky, jak to tam vypadalo, jak to tam vypadá dnes. Chjo.
-

Příloha č. 3: **Komunikát č. 3 (K3)**

Wolfram trochu jinak | založeno: 17:02 hod. 2.03.2011 | studenti MA2 :)

1 *WA na FB (TRIALall) RH (23:58 hod. 3.03.2011)*
Stante se fanousky WA na FB. Ono vam to obcas napise nejaky tipy, co se v tom daj delat. Je to docela hezky. Jako treba
<http://blog.wolframalpha.com/2011/03/03/from-simple-to-chaotic-pendulum-systems-in-wolframalpha/> . Ja vim, ze jinak se da sledovat primo ten jejich bloK, ale kdo na to ma cas, ze?

2 *(KMA) Jan Čepička (18:32 hod. 11.03.2011)*
Mooc pěkné ...
Takže všichni z MS2 povinně ;)

3 *(MA2) studenti MA2:) (17:15 hod. 2.03.2011)*
Učili jsme se pracovat s wolframem a co jsme nezjistili :-D, wolfram umí spočítat, nalézt a objasnit vše možné: počasí v místě, kde se nacházíte, TV program, narozeniny slavných, etnikum v USA, zeměpisné podmínky USA, složení hamburgeru(kalorické tabulky), kurzy měn, databáze filmů a všeho možného :-D
Je libo počasí v Plzni :-D - <http://www.wolframalpha.com/input/?i=weather>
Wolfram dokáže posoudit i vaší krásu, stačí zadat 'Am I handsome/pretty?'
No, nenastavíme si novou domovskou stránku :-D

4 *(MA2) studenti MA2:) (17:18 hod. 2.03.2011)*
Wolfram ti i naplánuje trasu z Plzně do Prahy a spočte, jak dlouho to bude trvat rychlostí zvuku a rychlostí světla :-D Není nad pořádný plánovač tras :-D
<http://www.wolframalpha.com/input/?i=pilsen-prag>

5 *(KMA) Jan Pospíšil (11:43 hod. 3.03.2011)*
Jsem zvědav, jak si WA poradí s příklady typu 1.6 :)
Každopádně si vyzkoušejte všechny ostatní příklady 1.x, to se Vám u zápočtových písemek bude hodit.

-
- 6 (MA2) Kuchynkm (18:39 hod. 3.o3.2o11)
poradí si docela dobře s ověřováním správnosti našich úvah :) hodně jsem jej využil při ověřování mých protipříkladů pro vyvrácení některých tvrzení :)
-
- 7 (KMA) Jan Čepička (23:30 hod. 3.o3.2o11)
přesně ... ;)
myslím, že právě tak by to mělo fungovat.
-
- 8 (KMA) Jan Pospíšil (15:26 hod. 4.o3.2o11)
Tak to je výborná zpráva, už se těším na Vaše výsledky v zápočtových pracích. Jestli se to takto podaří většině z Vás, my budeme nadmíru spokojeni.
-
- 9 (MA2) Tom (17:29 hod. 4.o3.2o11)
No jestli bude test plný důkazů tak nevim nevim :)
-
- 10 (TRIALall) Kuchynkm (01:44 hod. 5.o3.2o11)
Mně se příklady 1.6 naopak docela líbí.. nejsou v poměru s jinými typy příkladů lehké, ale určitě jsou velice zajímavé.. tedy určitě mě zajímají více obecné vlastnosti limitních funkcí, které jsou důsledkem některého z typů konvergence posloupnosti s určitou vlastností, než jestli nějaká konkrétní zadaná posloupnost stejnoměrně konverguje.. a myslím si, že bychom se mohli klidně i více zaměřit právě na podobné problémy aneb 'Stop teaching calculating, start teaching math' :)
-
- 11 (MA2) Tom (10:11 hod. 5.o3.2o11)
Ač jsou příklady z 1.6 lehčí než některé z testu MA1 pořád je to podle mě problém pro většinu lidí, pro mě osobně jsou pořád důkazy větší problém.

No učit matika a neučit počítání..... no kdyby byli na MA jen obory obecná matika a matika pro přírodní vědy tak bych řekl, že by to šlo přeci bysme to měli dělat i v budoucnu ale protože jsou tam i obory z mechaniky někdo napůl z KMA a KIV a obory Matematika a něco finančního tak bych čistě matematiku bez počítání neučil...pro ně důkazy a podobně bez počítání nebudou tak k učítku jako výpočet úrokové míry :)
-

(KMA) Jan Čepička (13:39 hod. 5.03.2011)

Na druhou stranu WA na MFF v Praze žádný velký rozruch neudělá. Matematiky většinou zajímá pouze to, že řešení existuje, je pouze jedno a dokonce existuje i postup, kterým by ho někdo (kdo chce) uměl najít. Nic víc. To, že na ZČU převládají inženýrské obory (a inženýr musí umět počítat konkrétní úlohy) dělá z WA na ZČU obrovského pomocníka.

12

KMA se vždy snažila, aby student chápal podstatu věci a zároveň uměl řešit konkrétné úlohy. Před dvaceti lety nebyl problém krátit zlomky, doplňovat na čtverec, vytknout před závorku nebo z odmocniny ... to se pak snadno učilo počítat integrály. S WA se můžeme vrátit zpět a předpokládat, minimálně to, že některé operace (dělení polynomu polynomem) student prostě umí a nebude nutné krátit čas věnovaný skutečnému pochopení pojmů a principů. Bez toho je totiž i WA k ničemu.

... ps: nebojte, jestli jste finančník pan Doc. Vávra vám určitě vysvětlí, že má smysl počítat pouze podstatné věci a ne úrokové míry :))

(KMA) Jan Čepička (13:24 hod. 5.03.2011)

13

Zajímavé, z přednášky pana Wolframa Vás zaujala stejná věta jako mě ... neustále mi zní v uších ;)

(TRIALall) Kuchynkm (18:45 hod. 5.03.2011)

14

tak tak.. tato věta se mi též zalíbila :) a hlavně myslím, že v sobě obsahuje velkou filosofii :)

(KMA) Jan Čepička (18:28 hod. 2.03.2011)

Je dobré vědět, že WA se na mobilních telefonech rozšířil především proto, že na iPhonech v podstatě nahradil jejich webové rozhraní a google. Dokonce jsem viděl diskuzi na CNN, kde zástupci Wolframů a Googlu ujišťovali široké masy, že se rozhodně nechystá 'válka gigantů' ;)

15

Myslím, že mají trh dobře rozdělený a třeba si i trošku pomáhají ... ale to je jenom spekulace :))

Jinak akce Středověk skončil je inspirována právě mohutným nástupem WA jako 'běžné aplikace', pro široké masy, která navíc umí pár šikovných inženýrských věcí. Jsem toho názoru, že dnešní inženýr by prostě měl WA znát.

Příloha č. 4: Kvantitativní analýza jazykového materiálu v rovině textové

komunikát (promluvový komplex)				K1	K2	K3	CV	
počet replik				77	15	15	107	
promluvy	celkem			78	14	15	107	
	jednovýpovědní			32	0	1	33	
	vícevýpovědní			46	14	14	74	
mezipromluvové syntagmatické vztahy	řazení	navazování		53	6	2	61	
		reagování		25	7	12	44	
výpovědi	celkem			173	83	69	325	
	větné			130	53	34	217	
	souvětné			21	21	24	66	
	nevětné			22	9	11	42	
mezivýpovědní syntagmatické vztahy	řazení	junkce	koordinace	poměr slučovací	21	11	6	38
				poměr odporovací	4	8	3	15
			determinace	vztah důsledkový	1	0	0	1
				vztah důvodový	3	0	1	4
			parataxe		29	19	10	58
		konexe		1	7	9	17	
		juxtapozice	těsná	25	11	6	42	
			volná	37	31	27	95	
		vsouvání		3	1	2	6	